

És assassinat a València el president del Sindicat Lliure de Banca i Borsa

Normalitat a Barcelona → Vaga a Manresa

Atemptat contra Baltasar Domínguez

LES PRIMERES NOTÍCIES

De València s'ha rebut la notícia d'haver estat assassinat el vice-president del Sindicat Lliure d'Empleats de Banca i Borsa, Baltasar Domínguez, de Barcelona, el qual havia anat a aquella ciutat per a organitzar-hi un sindicat similar.

S'ha produït una assemblea i fou agredit a trets, rebent dues bales al ventre que li produïren la mort.

Resulta ferit Francesc Padró Esplan, té una ferida greu al pit.

Fou detingut un dels agressors, Demetri Cervera Pascual, sindicalista de l'Unió, qualificat de perillós. Se li ocupà una pistola alemanya de les més perfeccionades.

REPERCUSSIO A MADRID

Dijou de Madrid que el ministre de la Governació ha manifestat al migdia que l'assassinat realitzat a València, del president del Sindicat Lliure de Banca i Borsa, de Barcelona, s'havia comès a la sortida d'una assemblea celebrada per aquells empleats.

Es feren alguns disparos, i en caure a terra el senyor Domínguez, un dels agressors el va rematar tirant-li un tret.

S'han fet dues detencions.

Un dels detinguts està convicte i l'altre s'ha negat a fer declaracions. Bon punt s'ha conegut a Madrid la notícia de l'assassinat del senyor Domínguez, hi ha hagut entre el personal dels bancs alguna agitació.

A les onze del matí, per indicacions del Sindicat, ha abandonat els seus llocs el personal de tots els bancs de Madrid, dirigint-se els empleats a l'estatge social del carrer de Atocha.

Allí el president els ha informat de la mort del president del Sindicat Lliure de Banca i Borsa i els ha recomanat que, fet l'acte de protesta, reprenguessin normalment els seus treballs a les quatre de la tarda.

DETALLS DE L'ATEMPTAT. — UN MORT I TRES FERITS GREUS

València. — Aquests dies es venien celebrant reunions per a constituir el Sindicat Lliure professional d'empleats de Banca i Borsa.

Per a això havia arribat de Barcelona el president del Sindicat Lliure de Barcelona, don Baltasar Domínguez Ramos, i altres individus.

Aquesta nit s'ha celebrat l'assemblea, al carrer de Sant Vicenç, número 199, i quedà constituït el Sindicat.

La reunió va acabar a dos quarts d'una, i el senyor Domínguez, amb altres companys, es va dirigir a la interurbana, on va disposar uns telèfons, dirigits a Bilbao, Saragossa, Barcelona i Madrid.

Cap a Madrid es proposava sortir avui el senyor Domínguez.

En arribar a la plaça d'Emili Castellar, tocant a un establiment de ferreteria, propietat d'en Ferran Ferrer, un grup amagat al xamfrà de la casa, i un altre grup situat darrera d'un automòbil de lloguer, començaren a disparar contra el senyor Domínguez Ramos i els seus acompanyants.

El senyor Domínguez va caure i un dels agressors s'hi va acostar, fent-li altres cinc o sis disparos.

Un altre dels agredits es va refugiar en el bar Sol, ferit també.

Les víctimes de l'agressió foren auxiliades ràpidament i portades en auto a l'hospital.

Al cap de poca estona d'arribar-hi

va morir el senyor Domínguez Ramos.

Els ferits són: Ferran Garcia Castro, de 37 anys, empleat de comerç, presenta una ferida en una cuixa i una altra al costat. Pronòstic greu. Francesc Padró Planes, de 34 anys, empleat de Farmàcia a Barcelona, ferida a un costat i una cuixa. Pronòstic greu. Es creu que morirà.

Francesc Herrero Hernández, vigilant particular; ferit a la cama esquerra i fractura del peroné. Greu.

Els agressors fugiren en diferents direccions.

Al carrer de la Sagra, dos guardies de seguretat van veure fugir dos individus, perseguits pel grup que cridava: Aquests, aquests, que són els assassins.

Els guardies, i la parella que els venia a rellevar en aquell moment, seguiren darrera dels perseguits.

Un dels que fugien tenia una pistola, amb la qual disparava contra els guardies, i en arribar al carrer de la Princesa, fou agafat.

Signora el seu nom, i en aquest moment es troba en el lloc de policia del carrer del Roder.

El succés ocorregué en el lloc més central de la població.

L'alarma fou extraordinària.

La policia ha recollit alguns trossos de projectil.

Es creu que els agressors són catalans, perquè s'assegura que en fugir canviaven paraules en català.

AGONITZANT

Dijou de València, a darrera hora, que ha entrat en el període agònic, l'empleat de farmàcia de Barcelona, senyor Padró, ferit en l'atemptat d'avui.

NORMALITAT

Avui la situació s'ha normalitzat gairebé del tot.

Encara es veien carros amb soldats, però la gran majoria anaven menats pels carreters.

El governador ha parlat amb alguns patrons, els quals acceixen que l'hora d'entrada a les quadres sigui a les sis del matí, tal com volia el Comitè de vaga.

Al moll del carbó hi hagué a primera hora un xic d'agitació perquè els que contractaven i seleccionaven els carregadors eren dos esquirois. Degut a la intervenció del governador, els dos esmentats esquirois foren substituïts per dos capatassos, tal com s'havia fet sempre.

Els obrers de la fundició Girona, els quals feien vaga de solidaritat, han reprès el treball.

Als tallers dels tramvies treballa tothom.

A MANRESA

Ahí a la nit es va celebrar a Manresa un miting de propaganda sindicalista organitzat per elements de l'Unió.

Un dels oradors, atacant a determinada autoritat, s'excedí i el delegat del governador el va cridar a l'ordre.

L'orador continuà sense fer-ne cas i aleshores el delegat va suspendre l'acte, entrant la guàrdia civil a fer desembarassar el local.

Avui s'havia iniciat a Manresa una vaga de protesta.

LA GUÀRDIA CIVIL

Un cap de la guàrdia civil ens deia que durant aquest període de vaga de transports, la majoria dels guardies prestaven diàriament serveis de 18 a 20 hores seguides, no dormint més enllà de 3 i 4 hores.

No sols feien el servei sense replicar, sinó que es donà el cas d'un guàrdia de cavalleria ferit a un peu, i que no digué res fins que un cap, veient-lo coixejant, el va obligar a curar-se i a reposar. Però el guàrdia, un cop curat, sollicita ésser destinat al servei de camions.

Des d'avui, el servei de custòdia de carros per la guàrdia civil ha disminuït més de la meitat.

L'AUTOR D'UN ATEMPTAT

De la frontera comuniquen que la policia ha detingut un individu que anava a França i manifestà dir-se Josep Guàrdia Maures, però, essent escorcollat, se li trobà documentació personal a nom de Domènec Donaden, de Terrassa.

A les preguntes que li van fer, va confessar-se autor de l'atemptat contra el fabricant de Terrassa, Anselm Ramoneda, comès el 7 de març de 1912.

ELS FLEQUERS

De resultes de la vaga, alguns obrers forners han quedat sense feina.

A l'estiu, en moltes fleques hi ha minva de treball perquè els parroquians se'n van a estiuar i els patrons fan un estorpi per a conservar els obrers tota la temporada.

Com que ara els dits obrers abandonen la feina sense avisar ni donar cap explicació, els patrons els han dit que quan els necessitin ja els avisaran.

DETINGUT

La policia de Sans ha detingut a Josep Caral Roché, a qui ha ocupat carnets del Sindicat Unió amb noms diferents i segells de cotització.

EL QUE DIU «SOLIDARIDAD OBRERA»

Signat per «La Comisión» publica «Solidaridad Obrera» el següent avís: «Reunida la organización obrera y estudiada la situación del actual conflicto del ramo del transporte, acordó que una Comisión de la organización, compuesta de cinco compañeros, se entrevistara con la primera autoridad civil de la provincia, para notificarle, de una manera rotunda, que la organización obrera solucionaba la huelga en la forma que quisieran dicha primera autoridad y la Federación Patronal. Inmediatamente, y cumplida ya su misión, se retiró del Gobierno la antedicha Comisión. Lo que hacemos público para conocimiento de todos.»

SERAN RETIRATS ELS PERMISOS ALS XOFERS I COTXERS

L'alcalde ha comunicat alguns concessionaris de parades d'automòbils amb retirat-los el corresponent permís si per tot el dia de demà no presenten llurs cotxes a prestar servei.

L'ALCALDE AGRAINT

L'alcalde ha visitat avui el capità general de Catalunya marqués d'Estella, el general cap d'Estat Major don Joan Gil i Gil, i el governador militar de la plaça don Carles de Llussà, per a expressar-los el seu agraïment i el de la ciutat pel valuosos concursos que han prestat durant les presents circumstàncies per al proveïment i sanejament de Barcelona. Amb idéntica finalitat ha visitat també el comandant de Marina don Josep de Ibarra i el capità de fragata director de l'Aeronàutica Naval don Pere M. Cardona.

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

El cap del Govern ha manifestat avui que en despatxar amb el rei ha

via posat a la signatura cinc competències.

Ha afegit que el Govern estava molt satisfet de la solució de la vaga de Barcelona, corresponent els merescuts elogis al ministre de la Governació, primer, i al governador de Barcelona, el qual ha donat proves del seu encert i competència.

Comentant l'ocorregut en la sessió d'ahir a la tarda, deia el President que ocorregué perquè els diputats no creien que es demanés la votació.

El President ha rebut tres visites: una comissió de representants a Cort per Saragossa, la qual ha sollicitat auxilis per a la comarca afectada per les tempestes; una altra de siderurgies de Biscaia, per a sollicitar que es tinguin en compte els interessos d'aquella indústria, en concertar-se els nous tractats de comerç; una altra comissió dels consells d'administració dels Bancs de Madrid, per a notificar-li que tot el personal dels Bancs de Madrid havia abandonat el treball, com a protesta contra l'assassinat del president del Sindicat Lliure de Banca i Borsa, realitzat aquesta matí a València.

LA SOLUCIO DE LA VAGA DE BARCELONA

Ha manifestat avui el ministre de la Governació que a Barcelona hi havia normalitat, representant el treball els obrers del transport.

Ha fet el ministre grans elogis del governador de Barcelona.

EXPULSIO D'ESTRANGERS

El governador ha rebut del Govern autorització perquè siguin expulsats nou dels estrangers que fa temps estan detinguts a la presó d'aquesta ciutat.

L'ACABAMENT DE LA VAGA

El senyor Portela va manifestar ahir al vespre que, a les dues de la tarda, s'havien presentat al Govern civil cinc obrers, els quals van dir ésser representants de la Confederació local del Treball, i que estaven autoritzats, amb documents que exhibiren, pel Comitè de vaga per a la gestió que estaven realitzant.

Aquesta gestió era la de comunicar al governador que donaven la vaga per acabada, i que tornarien al treball amb les condicions fixades pels patrons.

El governador els va felicitar per l'acord pres, el qual posa terme a un conflicte greu, i els va oferir posar-ho en coneixement dels patrons.

Cap a mitja tarda, va anar al Govern civil el president de la Patronal senyor Molins.

El governador deia que els patrons mantenien les concessions fetes el 16 de juny passat, respecte de les quals el senyor Portela havia fet gestions, i creu que l'única base en què no hi havia concordança, que era l'hora d'entrada a les quadres, no oferia dificultats perquè hi estan conformes la gran majoria dels obrers. Creu també que aquestes bases seran aplicades amb molta latitud.

EL COMITE DE VAGA

S'assegura que en el Comitè de vaga hi ha hagut discussions sobre la forma com ha estat portat el moviment.

Temps enrera En Pestanya va dir que creia fracassada la vaga per l'error comès en la qüestió de les escombraries, molestant inútilment tots

els ciutadans. Això — deia — fa que l'opinió s'allunyi de nosaltres.

L'error es repetí amb les vagues de tramvies, de flequers i d'escorxadors que fracassaren d'una manera tan completa, i fou aleshores quan els més obcecats compregueren que l'opinió de la ciutat, incloent-hi la gran majoria de la classe obrera, els era resoltament contrària.

Però com que ningú vol la culpa, ara s'atribueixen els fracassos els uns als altres, i d'aquí les discussions.

El Comitè de vaga, reconeixent-se derrotat, no ho volia confessar, i d'aquí que s'adoptés la fórmula que fos la Federació Local la que fes la gestió de declarar la vaga terminada.

I, com passa en tals casos, la majoria dels que feien vaga de bona fe, ara acusen el Comitè d'haver-los portat enganyats.

REPRESA DEL TREBALL

Els obrers dels tallers de reparació d'automòbils, i els de reparació de tramvies, s'havien declarat en vaga.

Ahí, cap al tard, van reintegrar els dels automòbils, i avui entraren els dels tramvies.

DELS FETS DEL CARRER D'ALCOLEA

Per la brigada mòbil de serveis especials, fou detingut Pau Cabré Pallés, afiliat al Sindicat Unió, com suposat complicat en el tiroteig esdevingut al carrer d'Alcolea, cartonada al de Valladolid, entre dos grups de sindicalistes d'ambdós bàndols.

El sumari dels esmentats fets l'insultava el jutjat del districte de l'Oest, havent-se declarat conclòs el dia 5 de juny últim, essent obert novament en ésser detingut l'esmentat reclamat Cabré.

Consten també com processats en aquests fets, Josep Vallvé Brunet i Francesc Santoro Sánchez, ambdós en llibertat provisional, sota fiança de 1.000 pessetes.

EL PEIX

Els majoristes de la venda de peix van estar al Govern civil a dir que per part seva faran tots els possibles perquè arribi peix de la costa catalana i del Cantàbric.

EL CARBO

Els encarregats del carbó vegetal van anunciar ahir que admetran els descarregadors antics que es presentin.

VAGA PARCIAL BANCARIA

El Sindicat Lliure de Banca i Borsa ha declarat la vaga dels empleats de la sucursal de Barcelona del Banc Espanyol de Crèdit, el qual té en vaga els empleats de la seva central de Madrid. Al mateix temps ha recomanat als seus associats que treballen als altres Bancs que s'abstinguin de despatxar cap document i donar curs a operacions que interessin als susdit Banc Espanyol de Crèdit.

UNS TRETS

Ahí, cap a les dotze, varen sentir-se tres o quatre trets al lloc nomenat «Les Hortes», de la barriada del Poble Sec.

Hi varen acudir agents de l'autoritat per a veure de què es tractava, però no hi van trobar ningú ni van esbrinar res.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Madrid, 13, 12:30 matinalada
Despatx oficial de Guerra.
«L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc, de Tetuan estant, participa a aquest ministeri:
Sense novetat a tot el territori del protectorat.»

EL PORT DE BILBAO

Els rumors circulats a Bilbao de que el Govern tractava d'habilitar el port de Bilbao per a l'embarcament d'emigrants, estan mancats en absolut de fonament.

Per a esbrinar co que hi hagués de cert sobre el particular la Cambra de Comerç de Bilbao i el Centre ibero-americà telegrafia al diputat senyor Prieto, el qual, immediatament, es persona al ministeri del Treball, autoritzant-lo el senyor Chapaprieta perquè de la manera més terminant desmentís el rumor circulat, ja que el Govern no havia adoptat cap resolució en aquest sentit.

EL PROJECTE D'AUTORITZACIONS ARANZELARIES

Avui ha estat el tema de les conferències polítiques l'anunciada oposició que al projecte d'autorització aranzelaria preparen al Senat els senyors bascos.

S'ha dit aquesta tarda a l'Alta Cambra que el senyor Echevarria (don Frederic), a requeriments del Govern, havia desistit de demanar el «quorum» per a l'aprovació definitiva de l'esmentat projecte i que la seva intervenció en el debat es limitaria a rebatre el dictamen, amb algunes modificacions, per entendre que lesiona en gran manera la siderúrgia nacional.

Amb l'objecte d'arribar a una fórmula de solució que permeti abreviar el debat, els representants a Cortes per Biscaia han sol·licitat per a demà a les dotze una entrevista al marqués d'Alhucemas, per a exposar-li les aspiracions de la indústria siderúrgica en relació amb la modificació aranzelaria.

Donat l'esperit conciliador del president del Consell i l'apremiant necessitat de clausurar el Parlament la setmana que vé, es de suposar que s'arribi a una transacció d'harmonia i no arribin a ésser efectius els anuncis d'obstrucció quasi en les darreries de l'etapa parlamentària.

UNA ESMENA

Signada pels senyors Guerra del Río, Iglesias (don Enlila), Gasset (don Ferran), Barcia, Beltran, Lerroux i Oteyza s'ha presentat al projecte de tinença d'armes curtes la següent esmena:

L'article primer quedarà redactat en la següent forma:

«En entrar en vigor en qualsevol part del territori nacional la present llei, es consideraran caducades totes les llicències d'ús d'armes de les denominades curtes i quedarà prohibida la seva tinença a tots els que no formin part del cos de vigilància o no usin uniforme o distintiu que els acreditï com agents de l'autoritat.

La tinença d'armes curtes per persones no compreses en els casos expressats en el paràgraf anterior, es considerarà delictiva i es castigarà amb la pena.»

A l'article segon s'afegirà el següent paràgraf:

«El processat tindrà dret, des del primer moment, a aconsellar-se d'un lletrat, el qual des del mateix instant de la designació, podrà assistir o intervenir en totes les diligències de la prova.

Els sumaris instruits en virtut de l'aplicació d'aquesta llei no podran ésser declarats secrets en cap cas.

PROJECTES DE LLEI

A més a més del projecte de reforma de la contribució territorial el ministre d'Hisenda es proposa presentar els següents:

Un sobre concessió de crèdits extraordinaris, importants més d'un milió de pessetes amb destinació a alguns ministeris.

Un altre modificant l'apartat lletra A de l'article 25 de la llei de pressupostos vigent, que estableix determinades regles de prelación per a la construcció de trossos de carretera i per últim.

Un altre concedint a donya Maria de la Visitació Jover i Torrado, vídua del governador senyor Regueras, la pensió anual de 12.500 pessetes.

ELS TRACTATS DE COMERÇ

El senyor Sánchez de Toca comentant aquesta tarda davant d'un grup de periodistes les conseqüències a que pot donar lloc la discussió dels nous tractats de comerç, posà de manifest els perjudicis que han tingut per al país els concerts econòmics fins ara vigents, amb nacions amigues. De tal forma, és així cert que està demostrat de forma evident que si la orientació hagués estat una altra, Espanya s'haguera beneficiat en molts milions, perdent-se en canvi amb aquests, jabsuns segons grans quantitats arribant-se solament a recaptar 1.200 milions.

Creu el prohom conservador que en la discussió d'aquests tractats de comerç s'estan tractant uns de tan perjudicials com els anteriors.

LA LLEI D'EMIGRACIÓ

Aquesta tarda ha format a reunir-se la comissió permanent del Treball deixant redactat el dictamen sobre el projecte reformant alguns articles de la llei d'emigració.

En el dictamen es fan algunes lleugeres modificacions que no afecten a l'essència de la reforma projectada.

LES TASQUES DEL SENAT

El senyor Sánchez Guerra ha estat aquesta tarda al Senat conferenciant amb el comte de Romanones sobre els diversos assumptes que en l'actualitat es discuteixen en el parlament.

El president de l'Alta Cambra ha fet veure al cap del partit conservador les bones intencions que ell ha recollit sobre els diferents assumptes que hi ha en tramitació en el Senat.

També ha conferenciat el senyor Sánchez Guerra amb el senyor Sánchez de Toca.

Sobre aquesta entrevista ha dit el senyor Sánchez Guerra que no havia tingut cap fi polític; que no havent dissabte abandonat el seu domicili i no havent-lo vist durant aquests dos dies anà a veure'l per si estava malalt i en saber que es trobava al Senat acudí allí per a saludar-lo.

ASCENSOS

Sabem que el fiscal del Tribunal Suprem de Guerra i Marina ha informat favorablement els ascensos del general Marzo, del tinent coronel cap del grup de regulars de Larraix senyor González Carrasco, del capità senyor Rosales, també pertanyents als regulars de Larraix.

CONDEMNIA

Avui ha estat feta pública la sentència dictada pel Consell Suprem de Guerra i Marina, contra el capità d'infanteria senyor Iglesias acusat de tres delictes d'estafa, la causa del qual es va veure ahir.

La sentència dictada pel Consell Suprem de Guerra i Marina, contra el que alguns periodistes diuen, és de set anys de presó.

NOTES DEL PALAU

El vinent diumenge, a la tarda, marxarà a la Granja, on passarà l'estiu, com tots els anys la infanta donya Isabel.

Aquest matí ha estat al Palau, el president del Senat, comte de Romanones.

A la seva sortida, i a preguntes dels periodistes, ha contestat el comte, que des de que cessà en el seu exercici de la cartera de Gracia i Justicia, no havia estat més al Palau, i que en assabentar-se que marxaven SS. MM. per al seu estiu, havia anat a complimentar i acomiadar-se'n.

Ha estat al Palau, complimentant al Rei, la Comissió de l'homenatge a en Cajal.

La presidència l'ex-ministre senyor Francos Rodríguez.

Els comissionats han remès al Sobirà un volum, el qual conté 120 treballs enaltint la saviesa del doctor Cajal, del qual treball en son autors tots els savis de tot el món.

En sortir del Palau ha dit el senyor Francos Rodríguez als periodistes que estava acordat que l'estatua d'en Cajal s'erigís al Parc de l'Oest.

L'obra durarà aproximadament un any.

INAUGURACIÓ

Aquesta tarda, amb assistència del Rei i el ministre de Foment, i el bisbe de Madrid, s'ha celebrat a Cercadilla la inauguració del ferrocarril elèctric que va des de l'estació de dit poble al port de Navacerrada, amb un recorregut de 14 quilòmetres.

Els Reies han estat rebuts per l'alcalde de Cercadilla, el consell d'administració i alts empleats de la companyia.

DETENCIÓ

A última hora ha estat detingut i posat a disposició del director general d'ordre públic el president de La Velocitat, Francesc Cordero.

LA FACTORIA DE MATAORDA

Una comissió d'obres de la drassana de Mataorda, a la qual acompanyaven els representants en Cortes, la Diputació i l'Ajuntament de Cadiz i de Puerto Real, ha visitat als senyors Lerroux i La Cierva.

El primer s'ha ofert per complet als comissionats.

El senyor Cierva ha demanat detalls concrets de les seves preten-

sions per a apolar-les.

Els comissionats es proposen veure, demés, als senyors don Melquíades Alvarez i altres polítics.

VISITA

Una representació de la Federació Nacional de ferrocarrils espanyols acompanyada del senyor Largo Caballero, en nom de la directiva de la Unió General de Treballadors, ha visitat al ministre de Foment per a exposar-li diversos assumptes que afecten a la seva classe.

CONFIRMACIÓ DE LA SOLUCIÓ DE LA VAGA DE BARCELONA

Madrid, 13, 2 matinalada

El ministre de la Governació ha manifestat aquesta matinalada que en una nova conferència mantinguda amb el governador de Barcelona, li havia ratificat el senyor Portela la solució de la vaga de transports d'aquesta capital.

LA VAGA DE BANCA I BORSA

A darrera hora de la tarda, la Direcció del Banc Crèdit Lyonnais ha acceptat les bases proposades pel Sindicat Lliure d'empleats de Banca i Borsa.

S'anuncia per a demà la declaració de vaga a un Banc no designat encara, per solidaritat amb els vaguistes del Banc Espanyol de Crèdit.

L'ENTERRAMENT DEL P. MANJON

Granada. — En arribar el cadàver del P. Manjon a les Escoles de l'Ave Maria volaren alguns aeroplans militars.

En tancar-se el fèretre la gent s'hi abalançava, desans les mans del cadàver.

La multitud plorava.

El cadàver fou enterrat en la cripta de les Escoles, sota de l'altar públic.

El públic, agenollat, ha presenciat l'acte del sepell.

La societat de comerciants de colonials té la idea d'erigir una estàtua al P. Manjon.

Curiositats mundials

PER A FER DIR LA VERITAT

A la presó de Sant Quinti, a Califòrnia, s'han fet, segons conta l'«Intransigent», unes experiències molt curioses.

El doctor R. E. House, va agafar uns quants criminals, els va donar injeccions de scopolamina, una inèna d'anestèsic usat en cirurgia en determinats casos, i els diguem-ne operats van restar en una situació de semi-somnolència que els conservava e coneixement encara que els debilités la voluntat. Interrogats van confessar la veritat dels seus fets, i això va permetre saber que un condemnat a mort era innocent, i que altres, presos per robatoris insignificants, eren culpables d'assassinats.

El director de la presó de Nova York, ha demanat fer un assaig amb els seus presoners.

I un diari creu que no aniria gens malament, quan es vol interviutar un

polític, donar-li abans una injecció de scopolamina.

LA PATRIA DELS HOMES CELEBRES

Hi havia set ciutats de Grècia que es disputaven ésser la pàtria d'Homer. En els nostres temps hem vist dues poblacions catalanes disputar-se també l'ésser el lloc de naixença d'un home il·lustre.

A França, un home il·lustre mort suau, està en perill de restar sense pàtria. Es tracta de M. de Freycinet. Aquest polític va néixer a Foix, Ariège, i la Societat arriegense des lletres, sciences et arts, va proposar a l'Ajuntament col·locar una placa o lapida recordatòria a la casa de la plaça Azema, on va morir.

L'Ajuntament s'hi ha refusat i ha donat la raó. Si M. de Freycinet va néixer a Foix, va ésser accidentalment, perquè el seu pare era funcionari, i tot sovint havia de canviar de residència. M. de Freycinet mai havia demostrat el més lleu afecte vers Foix, i en conseqüència, no se'l pot considerar fill d'aquesta ciutat.

Els pares que destinin llurs fills a ésser grans homes, obraran sàviament si els donen a escollir una professió que no els obligui a anar de l'un cantó a l'altre.

UN MORT QUE ES VIU

Un francès M. Auguste Solé, va pendre part en la guerra, el van treure mort per haver caigut presoner, i al registre civil hi van fer constar la defunció.

Acabada la guerra i alliberats els presoners, M. Auguste Solé va reapareixer en el seu poble amb gran satisfacció de tots els seus. Però, heu's aquí que va haver de menester un servei de l'Estat, i a la primera oficina que va anar se'l van treure del davant perquè era mort i ben mort, segons constava al registre.

L'home, aleshores, va anar a l'alcalde del seu poble a fi de desfer l'error i fer constar que era viu i ben viu, però van ésser tantes les formalitats que li van exigir i els requisits, que va haver de complir abans d'Herodes a Pilat, sense resultat, des del 1918 a 1922, quan, cansat i avorrit, ha renunciat a la rectificació i s'ha consolat a restar mort oficialment.

Però es troba que no pot casar-se perquè és mort, ni pot votar, perquè és mort a Espanya votaria una pila de vegades, ni pot cobrar un vi postal perquè els morts no cobren.

Francament, deu ésser una situació bastant avorrida.

D'espectacles

Ha mort en aquesta ciutat la que fou famosa ballarina Emilia Nardini, que tant aplaudiren els nostres avis i pares al Liceu, en aquells dies que figuraven com estrelles de l'art coreogràfic Manuela Fuensanta (la Nena), la Lúndia, Fontanosa Moreuo, Estrellito, Piquinard i altres moltes.

Aconsegui fama amb el popular espectacle «Mabilles», sàtira política de l'època. La Nardini va debutar al Liceu l'any 1868, passant després al Reial, on aconseguí un èxit tan ressonant com el d'aquesta capital. Després va recórrer triomfalment els escenaris.

Corresponent a l'ensenyalat favor que les més distingides famílies de Gràcia dispensen a les selectes vetllades teatrals que es venen celebrant al format local de l'Orfeó Gracienc, a càrrec de la Companyia Catalana de Declamació, aquesta ha organitzat, per al vinent diumenge a la nit, una extraordinària funció que serà d'homenatge a En Juli Vallmitjana i en la qual seran posades en escena, amb tota cura i propietat, les celebrades obres de tan aplaudit autor anomenades «A la costa brava» i «Els barbons».

En atenció a l'homenatge pendran part en la dita representació, ultra les senyores Valero i Coscolla i els senyors Círcia i Cumiell, que integren la Companyia esmentada, l'aplaudit primer actor i director N'Enric Giménez i altres valuosos elements del teatre Romea.

Per la importància de l'èlenc dramàtic i l'èsser a ésser de Gràcia l'homenatge, es pot preveure que la dita vetllada teatral esdevindrà un magnè esdevinent per la barriada.

Avis:

A tots els nostres subscriptors i amics advertim que LA VEU DE CATALUNYA agraïa cordialment les indicacions que li puguin ésser fetes i les col·laboracions espontànies. No podem, però, ni retornar els originals ni mantenir correspondència sobre les suggeriments dels nostres amics i lectors, encara que vinguin inclosos a les cartes els segells per a les respostes.

Tots ells comprendran que llur propi interès ens obliga a no esmerçar el temps sinó en el servei del públic i que ens fóra materialment, impossible sostenir correspondència amb cada subscriptor sobre apreciacions circumstancials de política o de conducta.

Això no vol dir, però, que no agraïm totes les indicacions que ens puguin ésser fetes amb esperit patriòtic i que no aprofitem, reconeixeduts, les suggeriments que siguin útils.

Una buena digestión es la base del bienestar, de esto hay que cuidar so- mentación es abundante. Vd. conseguirá estimular la digestión y el apetito mediante el uso regular de la

Somatose

remedio recomendado universalmente por los médicos.

BAYER

LLETRES I LLIBRES

En veient el poble, darrera el viatge

M'hagués llevat l'esguard una espasa roenta
jo reconeixeria encara, poble meu,
tes cases: per l'olor de l'encens la de Déu
i la del moliner per una olor de menta,
i per la olor del pa sabria quina és
la casa de cad'un dels tres flequés,
i tot flairant l'espigol que es torç damunt la brasa
diria: — Sò a can Po, que ha vint anys que és malalt —;
l'olor del socarrim trairia la casa
del menescal.

Si un filtre m'hagués pres la meua recordança,
vingut ací que fos esgarriat, de nit,
a ma orella els carrers farien un gran crit:
— jo só la plaça vella on tot el poble dansa,
— jo aquella de les botxes, tan plena de traüt,
— jo só la cantonada
on, roja del ponent, vingué l'enamorada,
— jo el carrer del safreig, — jo el carrer del mercat,
— jo aquell de la taverna, tan negre i mal girbat,
— jo só el camí reial de tanta de requesta:
eres petit, petit; ton pare, cada festa
dins la sàrria de l'ase, que bramava sos dols,
et portava a la vinya, per mos blancs giravolts.

Si una malaventura m'hagués llevat el seny
a les ciutats lluentes on tot és traidoria,
no en tindries esglai ni em faries cap reny
i ta dolcesa m'acompassaria:
jo escoltaria el bon
orell que canta i el molí de vent que gira;
perdria mon esguard l'astorada guspira
i el remoreig de fulles em tornaria el son;
en front de cada termie, en front de cada espona
jo sentiria un tros de nit que m'abandona;
a cada mata, a cada roc de mon camí
prou ressuscitaria una esma antiga en mi.
I, après d'haver segut en un redós daurat
a prop del rierol que llisca entre quintanes,
m'alçaria tot sol, nu de fantasmes vancs,
i somriuria de mon dany passat.

JOSEP CARNER

La poesia popular al Rosselló

El lirisme d'Albert Saisset

He provat de dir, en una o dues
pàgines de l'«Almanac Català», co
que devem a l'observació del nostre
poeta còmic, de parla tan natural,
que s'ha imposat a tots els catalans
del Rosselló i ha fet, i tot, les delícies
de la veritable elite.

Avui, molts motius m'empenyen a
tractar del lirisme que, a i lla, es
clara aquesta obra: el més poderós
d'aquests motius, és, sens dubte, l'a
fecte que sento pel vell poeta, aquest
sentiment de reconeixença que els
nostres genis familiars suamentens
inspiren.

Albert Saisset ha estat un poeta li
ric, com ho fou el seu mestre, el
deliciós Lafontaine. Benviat fora jo
si mostrés com un perfum de lirisme
brolla dels seus monòlegs més
ben reeixits; però això és tan cert,
que diverses vegades la flor s'és es
badellada lliurement: hi ha hores que
el poeta còmic s'entendria, que l'ad
miració i la tendresa donen a la seva
llengua un ritme més igual i una dol
cor més sostinguda.

Joan Amadeu ho havia remarcat en
la seva Antologia Catalana (1907);
ajuntava en aquest llibre, excel·lent
ment ordenat, les parts de l'obra de
Saisset que li semblaven atansar-se
més a la concepció del poema. En li
mitjà a rellegir-les, puix si aquesta
selecció traïx un xic l'esperit del
poeta, es manté encara molt segur, i
subratlla els passatges que tenen
més encís.

El lirisme d'Albert Saisset és neta
ment popular: sembla alment que la
llengua catalana deua menar-lo a
aquesta concepció, i que ell obeïa a
aquesta forta saba ruralista de la

qual se nodreix. No s'eleva ell per
damunt del poble, el qual troba en
la seva veu el seu just medi d'expres
sio. No res d'eloqüència; simplicitat.
Albert Saisset no es perd en aquell
murmuri llangorós de paraules, en
aquella vana sonoritat, en la qual el
veritable sentiment es fon. Es clar,
i segueix els moviments del seu cor,
Veus ací, per exemple, els quatre
versos que obren el seu poema «Po
bre mare»:

«Que són guapos los mainatjos
quan de parlar tot just comencen,
que per vos acabar de dir co que
[pensen]

vos fan rialles i potes.»
Hom pot rellegir-los mil vegades, i a
cada represa hom els trobarà més
naturals. El vocabulari no és, sens
dubte, molt enlairat. Però això im
porta tan poc, si és espontani, si la
seva veritat s'ajunta a la dolçor del
sentiment!

Els qui creuen que aquest art és
fàcil, no han de fer sinó prova d'es
criure quatre versos que com aquets,
amb aital feigança, vinguin a ins
criure's en el folk-lore. Són dictats
per una admirable tendresa. Els li
terats parisencs parlen dels infants
amb més «esprit», és molt possible.
Albert Saisset els esguarda com a
fruites en la llum del Rosselló:

«Sus la teva falda, lo dia
pernejava en rient i en te eridant;
[Marial]

Heu's ací un infant adormit, da
munt una planta florida, una centa
uria acas, a prop d'un camp de blat
que hom sega. El poeta s'atura, es
commou davant una son tan tran
quilla, i pregunta:

«Quina dolça plasenta cosa
li devia alegrar lo cor!»

I jo penso en aquells versos que
Lafontaine escrivi, en la pau rusti
ga, sobre el son d'Adonis dorment
en la frescor dels boscos:

«Le plus sage s'endoit sur la foi des
zéphirs...»
(Nimfes de Vaux).

«Flore, Echo, les zéphirs et leurs
molles haleines...»
(Adonis).

Aquest infant dorm a prop del camp
on el seu pare sega; dia vindrà que
serà junyit a la mateixa feina:

«Sus la dalla blingat com avui jo teu
[pare...]

Pia meditació! serà segador com el
vell Anton de Prades, com els vells
pares de Paul Bergue, el poeta de
Pezilla. El fill d'aquest infant, ja ho
me, dormirà en la vorera del mateix
camp de blat. Heu's ací un pensa
ment, davant del qual molts roman
dran insensibles, i mentrestant la
poesia és feta de pensaments com
aquest. És una cosa tan simple, la
poesia! Aitals versos em fan creure
que el poble no s'ha enganyat, quan
el seu instint li ha dit que Saisset era
el seu poeta:

«Sus la dalla blingat com avui jo teu
[pare...]

Es, sens dubte, en aquests mateixos
campos que ell perseguia el vol del
«parpallet». Hom m'objectarà que
un tal tema no és pas nou. D'acord.
Però el català permet parlar de les
roses, encara. Per tal com ha estat
menys polit ens retrempla en la sim
plicitat dels motius i del llenguatge.
Cal afegir, també, que els qui escriuen
en aquesta llengua, al Rosselló, re
cerquen aquestes joques qualitats;
aquests desigs i aquesta necessitat
expliquen l'èxit dels millors felibres,
més llestos que un hom vulgarment
no creu. Albert Saisset donà, per al
tra part, moviment a temes prou co
neguts:

«Guarda-te sobretot, guarda-te del
[mainatge]
que sempre en té calque una a fer.
Com si hom ha pas sofert, se sap
[que en aquest aige
n'hom té pas pietat de rel.]

Consells graciosos en els quals sor
prenen el gest del poeta i el somriu
re de la vida.

Tal és també un dels caràcters del
lirisme popular del poeta: d'establi
se sobre una síntesi. Poemes com
els que acabem de veure ens asse
nyalen les il·lotes i xarxes que ens
faran la guerra, mentre ens acaronen
els zèfirs. I, verament, això és de fa
bulista. Ens sembla que estem desco
brint els secrets i fins la naturalesa
del seu art. Ell no arribaria pas a
aquest camí, si no el basés sobre una
dosi delicada de sentiments. Li plau
ra de mostrar-nos la tempesta, de
descriure la seva impetuositat, però
no es deixarà commoure. El gall de
la Catedral de Sant Joan bé veu tots
els vents contraris que s'encarnissen
per a fer-lo voltar, però resisteix a
la seva fúria, es diverteix a fer-nos
compadir de la seva sort.

No es tracta de procediment. Aques
tes accions i reaccions no poden es
ser més naturals.

Així, la descripció de «Mal temps»
és ben bé la que ens donaria un jar
diner de Castell-Rosselló:

«Brumes de tois costats en l'aire s'ar
[rosseguen];
negres, hom els-e veu muntar, mun
[tar de lluny,
amb un gran brugi de tro s'aborden,
[i se peguen];
i al fonso, la mar, furiosa, retruny.»

Jo no la compararia a la dels orat
ges de la Carana, tan enèrgicament
reportada per Antoni Joffre. Però si
que Albert Saisset no es proposava
pas d'igualar-lo. És de tan altra me
na el seu estil!

N'hi ha prou per nosaltres que el
quadro sigui dibuixat, perquè des de
llavors puguem delectar-nos amb ell
observant el desenvolupament de les
bugaderes i dels gitanoes:

«I els gitanoes que fan lo ranxo sus la
[sorra...]

Aquestes belles indicacions situen
el paisatge i ens assenyalen l'acció
com en una clariana. La Basse, aquest
Manzanarès dels Perpinyanesos, fa
gala de qualque humor:

«De tant d'haver parat sota el pont
[ja se venja.]

Plou fort i som contents davall nostre
parapet, en la grogor del ràfec.
Retornem a la Tet. Després de la ra

pida enumeració de tots els objectes
que no cessa de fer rodar en ses al
gues, veu's ací la gran imatge rús
tega:

«I hasta un carriot recubert d'una
[tela,
tota blanca com una vela,
que hom diria un vaixell que fuig
[cap a la mar...]

Quina veritat i quina vida! Com té
raó, el públic català, d'admirar el
seu poeta! La pluja cessa:

«I fent mirallejar la neu de Canigó...»

I qui no veu la gran muntanya,
rentada per la pluja, esclatant i bla
va. Aitals imatges sovintegen en la
ploma d'Albert Saisset: i ens conduï
xen, sense esforç, als indrets que des
criu. Aquest és el prestigi d'una poe
sia sana i fundada sobre l'observa
ció.

I ara bé podem deixar-nos portar
per Canigó. És el tema essencial dels
poemes rossellonesos; encara que no és
el que tractem més bé. Nosaltres des
apareixeren i ell figurarà sempre en
els reculls dels nostres nats, si tenen
la meua fortuna d'ésser poetes. Sais
set el dibuixa amb una gran clare
dat:

«De neu de cap a peus en hivern te
[vesteixes;
i si lo temps és clar i frano,
de lluny als nostres ulls pareixes
com un immens fantasma blanc.»

Es així quea pareix enlluernador,
els dies d'hivern. Les mimoses i les
adelfes es bressen en el clos dels jar
dins. La ciutadella del recó de Ma
llorca s'aixeca per damunt de les te
lades, i el seu rosetó sembla que
parpellegi.

L'estrofa que segueix és ben gra
ciosa, en son depart:

I quan torna la primavera,
del teu se espelleixen flors,
que te fan, a l'estiu, una roba lleu
[gera,
i pintada de mi colors.]

Jo hi discerneixo algunes modula
cions de tenor d'òpera, però l'amor
del terrer és més fort que tot, i, mal
grat jo mateix, cantussejo novament:

«I quan torna la primavera...»

I la següent Joan Amadeu, vós me
l'havet repetida bé de vegades:

«I neixen de tes corregades
aigües pures com lo cristall
que per la penda arrossegades
corren, en ressaltant, s'escampar per
[la vall.]

Fàcil i precisa, la cantada és com
posta.

Ara, Albert Saisset, no es dona per
satisfet. Ens descriu no resmenys una
tempesta i ens mostra l'home isolat
com Moïses: records del Vell Testa
ment; tal vegada, records d'un vell
gravat. En una habitació, on jo tre
ballava, hi havia una còpia bastant
bona del Diluvi de Poussin; mai no
m'ha inspirat; i, al contrari, no po
dia llevar els ulls d'una Anunciata
de l'escola florentina pintada sobre
fusta. Ara ja no hi és; però resta im
presa de tal manera en el meu re
cord, que no puc escriure cap poema
que no la vegi.

Així, els objectes tenen una influèn
cia sobre nosaltres; però nosaltres,
tot seguit fem una tria. Si Albert
Saisset hagués treballat en aquesta
habitació, s'hauria mirat, especial
ment, el Diluvi de Poussin.

Comprenc més bé el poeta, quan
em diu el desconhort que hom té a
separar-se de la muntanya nadiua,
la joia del qui retorna, quan veu:

«Tes penyes altes apareixer
i blanquejar de lluny lo teu mantó
[de neu.]

Aquestes emocions constitueixen la
essència del lirisme català, que tots
compartim.

Albert Saisset ens ha parlat també
de l'Albera. Un retorn d'excursió, en
la nit embaumada, en mig de les al
tes brugueres blanques, li ha inspirat
el més dolç i el més patètic de sos
versos:

«Jo hagués volgut baixar carta nit de
[l'Albera.]

Malgrat el que he dit dels oratges,
hi ha ben poc de romanticisme en
la seva obra; ell és líric quan li plau
i a sa manera, l'observació no el de
ixa mai ni la bonhomia. Sap aclarir
els seus monòlegs amb somriures i

tendreses. Es per això que tota l'a
mem, al Rosselló.

Demés, la seva obra ens presenta
un quadro bastant complet del nos
tre clima. La tramuntana hi bufa a
interval regulars. Desobreix algu
nes fontanes i ens indica, així, mo
tius que seran represos per la poesia
del terrer. Glòria a les nimfes eter
nals!

Cal amar la seva llengua, perquè
és natural, perquè flueix sense es
forç, perquè no vol seduir-nos amb
artificis de mal gust; i això són grans
qualitats, tancateix. No he vist els
seus manuscrits; però hom no hi tro
baria sinó correccions de bona llei.

El vocabulari és pròpiament rosse
llonès i d'expressió corrent: un agra
dable i lleuger de la Salanca. Albert
Saisset ha estat original a sa manera;
ha emprat un llenguatge que d'altres
desdenyaven i n'ha acceptat totes les
deformacions. Ha reproduït gallicis
mes força semblants a aquells que
Mistral retreia a Aquiles Mir. Però
és així que hom parla de Perpinyà
i l'encontorn, o tal és, almenys, el
primer aspecte de la llengua. No és
nat a Prats de Molló, com Boher, que
no ha reculat davant l'hispanisme.
No és sa ortografia, com algú ha
pretès; és la mateixa naturalesa del
seu estil que l'ha fet incomparable
ment popular; la qualitat de la seva
llengua, tan irrespectuosa amb la
gramàtica com perfecta en la viva
citat de l'expressió, és la veritat sor
prenent de la seva inspiració. Els
escriptors catalans no són, com hom
diu, uns savis o uns erudits, i l'orto
grafia catalana és mil voltes menys
complicada que no pas la francesa.
Ens sembla difícil només que perquè
ens obliga a reaccionar contra aque
ta; però l'estudi de totes les llengües
comença per l'estudi dels sons.

El fonetisme a la francesa d'Albert
Saisset no és res davant la seva po
tent inspiració. Demés, els seus poe
mes són fets per a ésser dits. Quan
tinc el plaer de sentir-los, no veig la
seua ortografia, perquè aquesta és
restableix espontàniament en els lla
vis del qui recita; car l'ortografia és
la humil serventa de la pronunciació.
La llengua d'Albert Saisset és man
a flor d'aigua de la parla popular,
que la porta sense esforç; ell ha
vingut a animar-la com una vela
blanca, i nosaltres n'havem amat el
moviment i la color.

JOSEP SEBASTIA PONS

Entorn de «Medeia»

Francesc Pujols. — Medea.
Tragedia en tres actes. —
Impremta A. López Lla
sas. Barcelona, 1923.

Francesc Pujols és un autor tant di
ferent dels altres, que les seves obres
són sempre actuals. Sense ésser un
geni, té prerrogatives que només als
genis escauen. I és justament aquest
accés de diferenciació dels altres, el
llast que impedeix alçar-lo fins a la
categoria de geni. Si es diferenciés
menys dels altres autors, l'equilibri
entre la intensitat i la pròdiga am
plitud — entre idees i imatges — es
devindria tant prògen en la seva obra,
que aquesta ja no fora simplement
genial com és ara. — Si no fos abusar
potser mica de la paradoxa, hom
diria que Francesc Pujols, l'extraor
dinari, és genial perquè no és un geni.
Cal remarcar, però, aquell vivacíssim
situar-se més enllà o més ençà del
geni — funció constant de Francesc
Pujols.

Heu's aquí com, després de belles
consideracions i anàlisis, no podrem
acordar a l'obra de Francesc Pujols
altre qualificatiu més just que el de
genial. — Car, és en veritat genial
aquella especialíssima manera d'ob
jectivar els «dramatis personae» men
tals, que constantment representen la
part de protagonistes en les obres dels
filòsofs. — Els filòsofs, no serien pot
ser herois d'una tragèdia «sul gene
ris»? És a dir: la tragèdia del filò
sof, no seria tota sencera encabida en
les vives viçissituds de cert mot o de
tal concepte — veritable expressió de
co que més ama el filòsof?

Els mots o els conceptes, entesos
com a personatges, sense el cognom
de llur creador, no poden constituir
potser una seriosa teoria d'aplicació
psicològica de la gènesi de l'obra del
filòsof. Però, si com a teoria no, aque
sta idea és valuosa com a assaig i al
cappem d'una possible il·luminació

Les lliçons de la vaga

HA acabat la vaga de transports que, durant més de dos mesos, ha pertorbat la vida de Barcelona. La nova gratíssima ha estat rebuda amb satisfacció per tots els estaments de la urbs. La ciutat adolorida i martiritzada es redreça altra vegada i torna a la normalitat.

No tornen, però, ni el temps perdut ni els milions esvaits en debades. Cal, doncs, que en parlem una mica i aprofitem tots, atmenys, les lliçons de la vaga.

En les lluites socials, com en les pugnes bèl·liques, la pau pitjor és preferible a la millor guerra. Pensin, tots els interessats directament en la vaga, les pèrdues enormes que han ocasionat aquests dos mesos de paralització i veuran que qualsevol arranjamant pràctic hauria estat preferible a la lluita eixorca i perjudicial. Mediti tothom serenament aquesta veritat i evitarà en tot el que sigui humanament possible la repetició d'aquestes equivocacions funestíssimes.

Els obrers del transport han perdut la vaga perquè llurs capítosts, amb l'excusa de la defensa d'un interès de classe, no han vacillat a servir les rancúnies i els odís dels enemics de Catalunya. Impedir la inauguració de l'Exposició del Moble, paralytizar el servei de neteja de la ciutat, proclamar el boicot contra la producció catalana, intentar bloquejar i assetjar per la fam la urbs, realitzar temptatives contra el proveïment d'aigua i llum, no era defensar els drets ni les reivindicacions del proletariat, sinó atacar Barcelona, capital de Catalunya. Aquest aspecte anticiutadà en l'actuació del Comitè de Vaga li llevà, des dels primers moments, l'adhesió sentimental dels treballadors, sense la qual la vaga no podia triomfar, i no ha triomfat. La Ciutat, atacada, s'ha defensat i ha vençut.

Una altra lliçó eloqüentíssima d'aquesta vaga ha estat el fet que tan aviat com el poder públic ha començat d'actuar ha obtingut el concurs inequívoc de l'assistència ciutadana, i el conflicte, mancat d'ambient, s'ha esvaït. Això demostra l'enorme responsabilitat que han contret els governs, i especialment aquest govern de la concentració liberal, mantenint indefensa Barcelona durant tants mesos. N'hi ha hagut prou amb una mica d'acció de govern per a iniciar el restabliment de la normalitat.

Cal, doncs, que tots, govern, i obrers, i patrons, i els que no som ni patrons ni obrers i representem, no les lluites de classes, sinó l'interès col·lectiu, aprofitem les lliçons d'aquesta vaga. Cal que els veritables obrers i els patrons veritables sentin ara tota l'eixorquia de la discòrdia. Cal que la represa del treball iniciï un període de cordialitat i cooperació. Cal que els uns reconguin la realitat de les causes que han originat llur derrota i els altres sàpiguen tenir la dignitat de llur victòria. I cal que els treballadors catalans pensin seriosament en la necessitat de reorganitzar llurs forces ells mateixos, sense sotmetre's a la tirania de poders irresponsables i estranys a l'esperit pairal.

Les Idees i les Imatges

UNA GAZETA INFORMATIVA
DE LES LLETRES, DE LES ARTS
I DE LES CIÈNCIES

Ens referim al periòdic setmanal *«Les Nouvelles Littéraires, artistiques et scientifiques»* — 16, Rue de Milan (Paris) — dirigides per MM. Jacques Guenne i Maurice Martin du Gard, distingit amic nostre; figurant-hi com a redactor en cap, M. F. Lejeune.

Tota persona que vulgui ésser informada, en conjunt i en detall, de les obres de l'esperit i dels homes conreadors de la intel·ligència, sola els seus diversos aspectes, ha de recórrer a aquest periòdic, on les qüestions són posades amb un rigorós sistema classificador i, alhora, amb una gràcia, amb una espontaneïtat, amb una suggestió positives.

La col·laboració és escollida. Els treballs, oportunitatíssims. Assenyalen, com a bell exemple, un dels números recents, tot ell consagrat a Pascal en l'avançat del seu tri-centenari.

L'art i la literatura franceses, propiament dites, constitueixen, com és natural, la base de la publicació.

Les manifestacions intel·lectuals de l'estranger hi són també molt ben representades.

Ens apar que, actualment, és aquesta gazeta, la més oberta, la més comprensiva, la més ben orientada de totes les fulles i revistes d'aquest gènere.

JOSEP MARIA JUNOY

Accident ferroviari evitat

Aquesta tarda hi ha hagut perill imminent que a l'encreuament del carrer de Balmes i la Ronda de la Universitat hi haguessin un accident ferroviari com el que fa dos dies hi va haver al dit lloc.

El d'avui també hauria estat degut a la imprudència del conductor d'un tramvia 29, el qual ha donat la marxa sense preocupar-se que venia un tren elèctric.

Afortunadament el tren ha parat gairebé en sec, evitant-se així la topada.

Alguns passatgers del tramvia, espantats, saltaren a terra precipitadament i de les resultes foren assistits al dispensari del carrer de Sepúlveda, Maria Porras Banús, de 27 anys, modista, de contusions al colze dret, i Antoni Martín, de 51, de contusions a tot el cos.

Excursió a París

A l'Ateneu Enciclopèdic Popular, Carme, 30, es faciliten programes illustrats de l'excursió col·lectiva que organitza a París, Versalles, Reims i antics camps de batalla, per als dies 7 al 16 del proper setembre, així com es donen tota mena de detalls els dies feiners, de sis a onze de la nit, i els festius, d'onze a una del matí.

Concerts

L'Orfeó Schola Cantorum de Gràcia fa públic que el concert que demà, dissabte, havia de tenir lloc a l'estatge de l'Orfeó Gracenc, resta ajornat fins a nova ordre.

Per la cultura del poble

NORMES PRÀCTIQUES PER A LA CREACIÓ D'ESCOLES CATALANES

El local

Hem de procurar que l'escola catalana es distingeixi pel seu caràcter senzill, joïós i pur.

Davant les dificultats materials, podem renunciar de moment als grans edificis construïts expressament, però no a la sala clara i alrejada amb vistes al camp o la muntanya o al nostre gran mar.

Una aula de fàcil accés des del carrer, amb la deguda independència, pintada de colors clars i assolellada, amb cortines blanques i una mica de verd a les finestres, pot ben constituir, amb un mestre entusiasta al davant, un nucli inicial d'escola catalana perfecta.

Els mobles

No s'ha preocupat del pupitre. La taula plana envornada (personal si no pot ésser individual), és el millor moble de treball. Si cal, els alumnes poden asseure's en aquesta taula, prescindint del disciplinari arranjament i en la forma que més convingui al treball lliure i independent de cada alumne. Aquesta taula la pot fer el mateix fuster del poble. No hi fa res que sia senzill, sense ornaments, mentre sigui ben estructurada de gruixos i dimensions i solidament construïda. A la taula hi pot haver calaixos, un per cada noi o un senzill prestatge a sota.

La cadira pot ésser de boga, dels tipus usuals, envornada com la taula. Els penjadors no els tinguem mai a la classe. Si per força hi haguessin d'estar, els pòdem tenir tapats facilitant-los amb cortines de cretona acolorada, com fan les mestresses de casa endreçades.

No tinguem tampoc les parets enterament nues. Un dispositiu per a exposar els treballs millors dels nois a mesura que es produeixen, us serà útil. Demés, podem usar reproduccions d'art, postals, etc., emmarcades a l'anglesa i variant-les sovint. Unes cartelles amb gerros de terrissa i flors fresques, sempre fan bonic. A l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana us donaran detalls per les mides de les taules, reproduccions a triar, etc.

El tipus d'Escola

Si no podeu establir una escola graduada, amb classes diferents, mireu d'homogenitzar els infants tant com sigui possible. La vostra escola si només té una classe, serà o de parvuls (fins a sis o set anys) o elemental (de set a deu o onze anys), o per a nois grans. Cal ésser exigent amb això. Una classe i un mestre serveixen per una sola feina, no per dues o per tres.

«Quan els infants han assolit aquell ensenyament per al qual la classe és creada, se n'han d'anar. Procedir d'altra manera és fer més mal que bé a l'escola catalana». Els patriotes s'han de fer càrrec que no tot es resol en un dia, i val més poc que gens i poc i bo que no molt i dolent. El nombre d'alumnes fins a 40 o 50 com a màxim, ve condicionat pel local. «Si el local és per 30 alumnes, cal no posar-n'hi més». Poseu-vos en tot cas en relació amb els mestres de la localitat per harmonitzar i millorar la feina. Pensem que a Catalunya hi ha manca d'escoles, i tot el que sigui augmentar-les i descongestionar les existents, és un bé.

La qüestió econòmica

La qüestió econòmica penseu-la de manera que el mestre tingui el sou necessari per viure. És irrisori presentar com a obra social o benèfica una institució que funciona a base de sacrificar el personal. El mestre o mestressa necessita avui com a sou mínim inicial fora de Barcelona, 300 pessetes mensuals, «no més per les classes de dia». Amb el mestre hi va la classe. Recordeu que la classe després d'instal·lada i resolt el problema del lloguer, necessita viure també. L'ensenyament si es vol fer bé, porta despeses. Les classes han d'ésser pràctiques i necessiten material de treball. Els mobles s'han de renovar. Les aules han d'ésser netes i confortables. Assenyalen per aquestes atencions, almenys d'un 15 a un 20 per 100 del sou del mestre, o sigui unes 700 pessetes anyals. De aquí bé de calcular per cada

A L D I A

Cròniques d'estiu

Cap al tard

Ja els presseguers primerencs han quedat sense préssecs — préssecs tot aigua de mel que regala pels llavis — i pren color vermellenc, amagada entre fulles, la pruna clàudia.

Bequetejant els pardals, la darrera cirera, miren, amb goig, el perer, carregat tot de fruita i els presseguers santjaumins on maduren els préssecs, forts i flairosos.

Ja és tot segat el blat d'or i les eres esperen el potejar dels cavalls que el treuran de l'espiga; creix el morenc desmaiant la verdor de ses fulles vora les sèquies.

Flor de coral i cor d'or embelleix ta brancada, o magraner, dels jardins ornament i delícia! i en alts castells, verdejants, per les hortes s'aixequen les mongeteres.

El dia és llarg, calorós, i les ombres són dolces foc és el camp recremat i és camí la riera; volen, xisclant, cel amunt, oronells i falzies fins al capvespre.

O, dolç caient del bell jorn de l'estiu, ple de vida, fresc i flairos com recer d'una tanca de roses! Tu al nostre cos fatigat li retornes la força, tardor del dia!

Plau-me, llavors, tremolenc, per l'envit de la feina tot reposant del treball de la terra agrada, el treballar, ploma als dits, i la pensa inquieta, en l'ampla taula.

Oh, i com és dolç el bon temps en el pla de la fruita vora del riu cantador, recolzat en muntanyes tot treballant i cantant el treball, com Virgili, llegint Horaci!

I, dins la pau de la nit que floreix l'estelada, quan la claror del ponent va perdent-se en les ombres, fer-se, un mateix, jurament d'estimar per la vida més que tot lo del món nostra pàtria.

POL

El mestri i la direcció pedagògica

No us preocupeu pel mestre ni per les qüestions tècniques de l'ensenyament. Acosteu-vos a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana que té la missió de cuidar aquestes aspectes de l'ensenyament català. L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana treballa per tenir mestres i per organitzar un petit sistema, el més complet possible que alliberi els Patronats i Associacions de les qüestions tècniques sempre complicades i difícils.

Tots els elements per un bon ensenyament s'estudien ara mateix, d'acord amb les institucions cabdals de l'ensenyament català per a obtenir un règim que ofereixi les màximes garanties d'eficàcia.

Cal decidir-se

Comptant amb el patriotisme de tots la creació d'escoles catalanes, és un problema fàcil. A tot arreu sorgiran els locals, i els bons mestres també s'alliberaran. La quota mensual dels alumnes no serà més elevada que en els altres tipus d'escoles, i el sacrifici pecuniari dels Patronats pot ésser reduït al mínim.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, comptant com fins ara amb la confiança de tots, i amb l'auxili dels elements tècnics del nostre país, assumirà amb gust l'organització general i aplicarà tots els seus cabals a l'obra de l'escola catalana, que és la seva finalitat cabdal. El terreny està preparat. Els temps són madurs. Cal només decidir-se.

Es requereix indispensable que les notes que ens siguin tramessas per a la publicació vinguin redactades en català i amb concisió periodística.

El patriòtic estiueig

TOTS aquells que amb una convicció més o menys aparent havem actuat com a colonitzadors estiuejers en algun dels delitosos indrets voltats de frescos i de meravelles que el bon mas de la nostra gent ha triat com a llocs de concentració estiuejers, sabem la valor i la significació diverses que molta gent dona al fet d'anar a passar un parell de mesos vora la mar o dalt de la muntanya.

No volem fer esment dels que van a estiuejar a la simbòlica i realíssima *Ville d'Eaux*, la tristesa de la qual tan vivament pintà En Maragall; aquella vila on tothom és foraster; on tothom va i on ningú hi és; on tot és artifici, comèdia i estultícia; on la magnificència del paisatge per aquella mena de gent no és sinó una decoració per a fer bonic. Aquesta gent absolutament impermeable a les ruixades de l'esperit, ni tan sols ens entenen.

Es per una altra gent, que parlem: una altra gent infelicitosa de vegades, però bona gent sempre, per bé que en sortir de ciutat portin una vida un xic estrafeta.

La vida del camp, tan colonitzada com vulgareu, comporta la fàcil vincladissa d'una pila d'encarçaments; la relació és més franca; la bonesa instintiva llueix en moltes cares; el jovent, per poc sa que sigui, es mou amb un ritme més graciós, perquè és més inconscient... Un temperament viu i despert o uns quants graciosament decidits, assoleixen amb una facilitat extraordinària una hegemonia en mig d'una munió que a ciutat pòtser fóra ingovernable. Ells imposen una suau disciplina, sense que ningú se'n adoni; són el nex dels més oposats caràcters, i tàcitament exerceixen una certa autoritat emanada de la més ingènua democràcia...

Només que aquestes banalíssimes observacions de sociologia estiuejers ens obren els ulls a un camp d'acció patriòtica molt digne de conreu.

Tots estem d'acord que el nacionalisme és una disciplina, perquè és una convicció i un sentiment servits per una voluntat. Aquesta disciplina és, per tant, una moral i una ètica i una religió que han d'exterioritzar-se constantment en el culte públic i esplendorós a l'essència suprema de la Pàtria. Un bon nacionalista català ho és sempre i en tot moment, sense que se'n oblidï ni un instant, i com a nacionalista ha d'informar la vida dels afers, dels estudis, de les relacions socials, de les diversions, de la més banal manifestació de la vida.

Això sentat, ja podem endevinar, colonitzadors estiuejers nacionalistes, quina tasca més profitosa podem fer i haver de fer. Esteu potser voltats de *gente bien*, d'alguns que encara fan aquella estúpida mitja rialla quan els parlen de nacionalisme; de nenes i ex-nenes de Jesús-Maria de Sarrià, que encara parlen en castellà; de *mètics* bons i dolents, d'indiferents sorruts i de panxacontents.

Aprofiteu aquest temps de contacte viu, aromat i saborós amb la carn molsosa de la nostra terra i amb la gent senzilla i humil del nostre poble, per vigoritzar la vostra fe en la pàtria i per a fer florir nous cors en la clavellina mística de l'amor a Catalunya.

No permeteu que siguin profanades les nostres platges, ni les nostres valls, ni els nostres boscos, ni els nostres cims amb el resso d'una parla que no sigui la nostra, d'unès cançons que no siguin les nostres i amb una estultícia que no hem de voler que sigui mai nostra.

Joves i donzelles nacionalistes! Dediqueu uns instants cada dia en comunitat amorosa a parlar de Catalunya i a fer adeptes a la nostra causa. Vulgueu sentir en totes les coses de la nostra terra, i en la nostra gent de mar i de muntanya, que tan a prop teniu aquests dies i a la qual haveu també d'enardir patriòticament, l'encís embriagador de la Pàtria immortal.

I vosaltres, els nacionalistes no tan joves, els madurs, la gent de prestigi i d'influència, senyors respectables que parlen a poc a poc, però que encara teniu el cor ben jove, no deixeu de veure el batlle i els regidors d'aquella vila, que us coneixen i us respecten i us admiren, i esbrineu si l'Ajuntament ha hissat solennement la bandera catalana al balcó de Casa la Vila, si tots els documents es redacten en català, si els retòls dels carrers són en la nostra llengua, si a les escoles hi ha bons mestres, i si malgrat l'oficialitat llur — que amb una mica d'empenta molts ho farien — es pot aconseguir que ensenyin als infants la nostra llengua i la nostra història...

Colonitzadors estiuejers nacionalistes! Quina llavor més rica podrien sembrar en el vostre estiueig, els fruits de la qual recolliríem tots en els gloriosos estius que han de venir!...

LUIS VALERI

Dietari històric

13 de juliol de 1493

ARRIBA A BARCELONA UN AMBAXADOR DE FRANÇA PER A CONFERENCIAR AMB ELS REIS CATOLICS

Fota temps que Ferran i Isàbel estaven a Barcelona, celebrant-se Cortes generals catalanes al monestir de Santa Anna. Era aquí la Cort temporal, i amb tal motiu eren molts els ambaixadors que venien citant-se, entre ells els de Gènova, els del rei de Búlgia, el del d'Anglaterra i el de Portugal.

La qüestió del retorn de la ciutat de Perpinyà, empenyorada per Joan II, i retinuda pel rei de França, era una de les preferents que volia resoldre Ferran II. Així s'explica l'arribada d'aquest ambaixador, el qual s'encaimava al monestir de Sant Jeroni de la Murtra, on estaven els reis, per a conferenciar amb ells, i que un cop complert el seu encàrrec, féu nit a Badalona, per a tornar al seu país al cap de dos dies.

Vora un mes duraren les negociacions, que tingueren fi amb el viatge dels Reis Catòlics a Perpinyà, on rebieren la restitució, per part del rei francès, de la vila de Perpinyà i dels comtats del Rosselló i Cerdanya. Fou l'entrada molt solemne, posant els sostiasme dels nous subdits, fent-se realitat aquella sospirada unitat catalana, romputa sols per guerres.

Amb tal motiu, es proclamà la nova aliança dels reis d'aquí amb els de França, fent-se defensors mutuels dels antics, com contraris dels enemics, i establint reciprocitat de tractats amb els vasalls d'ambdós reialmes.

El retorn dels reis fou el 8 d'octubre, entrant pel Portal Nou, celebrant-se la reconquesta del Rosselló, que devia quedar adherit a Catalunya fins els dies de Felip IV. En la liquidació que representava la dinastia austriaca, en tot el que era privatiu de Catalunya, les guerres i contingències ajudaven a la decadència d'Espanya, minvant el prestigi dels antics Estats que la formaven.

ESPIGOLAIRE

L'amenaça a la indústria catalana

Ahir al vespre, els representants de les entitats econòmiques van anar al Govern civil i van expressar al governador l'alarma que els produeix la pressa del govern a enllestir el projecte d'autorització per a concèrtar tractats de comerç.

Van demanar al senyor Portela que signifiqués al president del Consell la conveniència que reflexioni molt abans que el dit projecte tingui eficàcia de llei.

Telegrama tramès als representants catalans al Congrés i al Senat:

«Unió Industrial Metallúrgica representant aquest ram de producció de Catalunya prega que aquesta minoria s'oposi per tots els mitjans que pugui a l'aprovació de Llei autoritzant rebaxes aranzels en més del 20 per 100. Crisi nostra indústria serà agreujada si en nous tractats es segueix mateix procediment que en anteriors. Amb ells el Govern espanyol, a canvi d'insignificants avantatges d'exportació agrícola, perjudica considerablement determinades indústries com la metallúrgica, semblant que gestió ministeri Estat serveix millor interessos indústries estrangeres que nacionals. Demanin prèvia informació elements productors per conèixer Parlament situació indústries en discutir els tractats. El saluda, president, Josep Bordas.»

directiva del dit Ateneu, individu de la Comissió d'Acció Política i ex-regidor del districte. Amb el propi objecte han visitat també l'alcalde, senyor marques d'Alfella i el president de la Mancomunitat.

S'han cursat també ofícis de convit a tan piadosa acte a totes les entitats de Barcelona adherides a la Lliga Regionalista, car el senyor Albiñana era un partidari convençut de les doctrines que sosté, i la Junta Directiva voldria que es trobessin acoïats a la cerimònia religiosa tots els que compartien la idea política del finat, model de cavallers i de patriotes.

Butlletí internacional

13 de juliol de 1923

EL TRACTAT DE LAUSANA

Diuen els telegrams d'avui que, com a conseqüència de l'actitud de la delegació turca en les qüestions relatives a la retirada de les forces navals i a les concessions, han sorgit dificultats imprevistes que poden ajornar la signatura del Tractat de Lausana, considerada imminent des de diumenge i assenyalada oficiosament per al dia 17.

Es de creure, però, que els turcs no posaran nous obstacles al terme de les negociacions i signaran un tractat que significa per a ella una doble victòria material i moral. El Tractat de Sèvres, els foragitava d'Europa. El Tractat de Lausana els restitueix la Tràcia Oriental, amb Andrinòpolis i Karagatx, fins al riu Maritza. I totes les altres clàusules del Tractat són tan favorables a Turquia que cap de les potències vençudes l'any 1918 per la Gran Entesa sortí de la guerra amb els avantatges que aconsegueix el govern d'Angora. Bulgària ha procurat complir estrictament el Tractat de Neuilly, que li imposaren les potències vencedores, i encara no ha vist reconegut efectivament el seu dret a una sortida per la Mar Egea.

Notàvem dies enera que la forma en la qual han estat redactades moltes clàusules del Tractat de Lausana li donava un cert aspecte de provisional. Les qüestions de les fronteres de Síria i Mesopotàmia, com a exemple, seran arranades en virtut de negociacions ulteriors de Turquia amb França i Anglaterra, respectivament. L'afar de Mosul serà sotmès a la Societat de les Nacions. El pagament dels cupons del Banc Imperial Otomà serà objecte d'un conveni especial, com les concessions anteriors a la guerra (ferrocarril d'Esmirna a Aidin, telèfons de Constantinoble, etc.), la validesa de les quals reconeix ara oficialment el govern d'Angora. L'evacuació de Constantinoble, Gal·lípoli i Txanac per les forces aliades començarà tan aviat com sigui possible després de la ratificació del Tractat de Lausana pel govern d'Angora i dintre d'un termini de sis setmanes. La retirada de les esquadres d'Anglaterra, França i Itàlia, no ha estat convinguda amb tanta precisió i aquest punt ha originat noves complicacions a darrera hora.

Sembla que Bèlgica, Portugal, Polònia i Txecoslovàquia aconseguiran els mateixos avantatges d'ordre econòmic reconeguts a les altres potències aliades. Txecoslovàquia, però, encara no s'ha decidit a signar el Tractat.

Els turcs han renunciat a reclamar l'illa italiana de Castellorizo. Reconeixen la llibertat de passatge i navegació dels Estrets, per mar i pels aires, en temps de pau i en temps de guerra, com volia el govern de Londres. Però han aconseguit l'abolició de les capitulacions. Els estrangers que viatgin per Turquia, o hi visquin, estaran sotmesos a les lleis turques.

No és fàcil, doncs, que, per una intransigència pòstuma, els turcs s'exposin a perdre tots els avantatges que han guanyat pacientment en les llargues deliberacions de Lausana.

LA DECLARACIO DEL GOVERN ANGLÉS

Les declaracions fetes per Mr. Stanley Baldwin a la Cambra dels Comuns i per Lord Curzon a la Cambra dels Lords, en nom del govern anglès, han tingut tota la importància que calia esperar de la transcendència del moment. Obren un nou capítol en la història de l'actual crisi europea.

L'actitud del govern anglès revela que té plena consciència de la seva responsabilitat en aquesta hora històrica. No hi ha paraula que pugui ésser interpretada com una manifestació d'hostilitat contra ningú. El govern anglès no tanca cap porta. Ofereix una nova possibilitat de mantenir i àdhuc solidar l'Entesa amb França. La forma en la qual recolliren la declaració ministerial Mr. Ramsay MacDonald a la Cambra dels Comuns i Lord Grey a la Cambra dels Lords demostra que el govern ha interpretat autènticament l'opinió del seu país.

Els punts principals del discurs de Mr. Stanley Baldwin han estat els següents:

Anglaterra declara que considera el manteniment de l'Entesa franco-britànica com la principal garantia de la pau i la seguretat d'Europa.

Tothom coincideix en la necessitat que Alemanya pagui els danys que ha causat i que sigui aconseguida la restauració econòmica d'Europa, la qual no serà possible mentre no siguin arranats els afers de les reparacions i dels deutes interaliats.

Les divergències entre Anglaterra i França radiquen en l'apreciació dels mitjans més eficaços per aconseguir aquestes finalitats.

Anglaterra creu que la forma més efectiva d'intentar la consecució d'aquests objectius és prendre com a base de negociacions la darrera nota alemanya, i contestar-la.

El govern anglès, sota la seva exclusiva responsabilitat, ha redactat un projecte de resposta que sotmetrà a l'aprovació de França, Bèlgica i Itàlia.

Anglaterra, que sempre considerarà l'ocupació del Ruhr com una iniciativa perillosa i contraproduent, ha vist confirmat el seu judici pels fets.

Alemanya camina ràpidament envers el caos, eventualitat que cal evitar amb decisió, car impossibilitaria la reconstitució econòmica d'Europa.

L'ocupació indefinida d'un territori estranger en temps de pau constitueix un fenomen estrany i lamentable, que cal solucionar satisfactoriament i honrosament.

El resum de la declaració anglesa és que cal entrar en negociacions amb Alemanya i cercar una fórmula per a l'evacuació del Ruhr. Ara veurem quins comentaris hi posen els diaris i els polítics de París, Brussel·les, Roma i Berlín. Això és, ara com ara, el més interessant.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Funerals per l'ànima d'En Joaquim Albiñana i Folch

Una representació de la Junta Directiva de l'Ateneu Autonomista del

districte sisè, formada pels senyors Bulart, vice-president, i Degollada, ha visitat el senyor Abadal per tal de convidar-lo com a president de la Lliga Regionalista a les hores funebres que organitzades per l'Ateneu, es celebraran diumenge, a dos quarts de dotze, a l'església del Bon Succés en bé de l'ànima d'En Joaquim Albiñana i Folch, vocal de la Junta

La minoria nacionalista a les Corts

(Discursos pronunciats al Congrés el dia 10 de juliol de 1923 pel diputat nacionalista En Pere Rahola)

La política arancelària

El señor RAHOLA.—Señoras diputadas, cuantas veces medito sobre la situación de España comprendo el sentido providencialista que actúa en el espíritu de la mayoría de los españoles; porque casi no llega a explicar como con las complicaciones enormes de la vida moderna puede sostenerse este país ante la falta de orientación y de sentido de continuidad, ante la contradicción absoluta en el régimen y en las directivas de los que tienen la responsabilidad de conducir sus intereses fundamentales. En todos los países la defensa de los intereses materiales de orden industrial, agrícola y mercantil ha dado lugar a una organización, a un tejido que maneja ya elementos y orientaciones vitales, que perdura a través de todos los cambios de Gobierno y de situación; y existe un pensamiento que no es de un partido, sino que es un pensamiento nacional que todos comparten, porque se trata del mantenimiento de la unidad económica del conjunto. Esto es lo que ocurre en Francia, en Inglaterra, en los Estados Unidos y en todas partes; pero en España ocurre, desgraciadamente todo lo contrario, y a medida que van cambiando, no diré ya los partidos, sino los hombres de un mismo partido en el ministerio de Hacienda, la conducta que se sigue y las orientaciones y las directivas varían de la misma manera, y así no es posible mantener la vida económica de un país, sobre todo cuando ella ofrece una variedad y una complicación como las de la economía española.

Yo no he de retrotraerme a todas las evoluciones económicas a partir del libre cambio absoluto hasta llegar a un proteccionismo a ultranza; pero he de hacer notar que al llegar al año 1906, cuando se elaboró la ley de Bases para la redacción del Arancel, hombres tan poco sospechosos como los señores Morat y Puigcerver afirmaron que la segunda columna debía de ser intangible, y que, por consiguiente, toda negociación, todo acuerdo que tuviese por objeto modificar esa segunda columna habría de someterse necesariamente al examen y deliberación de las Cortes. Esto es de la mayor evidencia para cuantos conocen estas cuestiones.

Acabo de oír al señor Estévez que, a pesar de ser tan amplia la autorización que se trata de prorrogar y que ha permitido cosas que luego diré y todos sabemos, esa autorización le parece todavía poco, y dice que debería ser mayor. Solo se puede prescindir, señor Estévez, de los elementos de protección, de este muro de contención que representa el Arancel, en aquellos pueblos que tienen asegurada su prosperidad por encima de los demás, como la tuvo Inglaterra en otros tiempos. Después de haber sido Inglaterra el país más proteccionista del mundo, al venir el maquinismo moderno se convirtió en libre cambiista, porque así le convenía, y tenía la pretensión, cuando se separaron las colonias de Inglaterra, de que en ellas se siguiera la misma doctrina; pero los Estados Unidos no la practicaron, y así, el general Grant, frente a las predicciones de las ideas libre cambistas, decía: «Cuando nosotros, como lo habéis hecho vosotros, hayamos pasado más de un siglo en el régimen proteccionista, podremos permitirnos el lujo de ser libre cambiistas, como ahora vosotros; pero, de momento, dejadnos probar el régimen que os ha asegurado la prosperidad.» Todos los países tienen que actuar guardando estas murallas que son indispensables, claro que sin perjuicio de abrir portillos para establecer la comunicación de afuera a dentro y de dentro a fuera; pero estos portillos, que son la comunicación con el mundo, ha de abrirlos el Parlamento, y si éste, en lugar de vigilarlos, los entrega en manos del Poder ejecutivo para que haga en cualquier momento lo que mejor le parezca, ¿de qué sirve el Parlamento? En ningún país se ha hecho semejante abdicación, y ningún diputado se atrevería a pedir que se diera al Gobierno mayor amplitud de facultades para comprometer aquello de que depende el bienestar, el trabajo y la riqueza de toda la Nación.

Digo esto porque, al discutir sobre ese proyecto, actuamos sobre una experiencia. Si esta fuese una cuestión

virgen, no podría hablar yo de esta manera, porque nunca he tenido la pretensión de que nadie basara sus orientaciones sobre mis pensamientos y convicciones, por más que fuesen fruto del estudio y de la meditación. Pero es que actuamos sobre la dolorosa experiencia de la falta de seriedad en los representantes del Poder público y de las resultancias que en la vida económica del país han dado ciertos excesos en el uso de facultades como las que se solicitan en este proyecto de ley. Después de la guerra europea cuando estaba tan revuelto el mundo que no había manera siquiera de poder determinar los precios, las condiciones de la producción, el coste de los productos, y ni aun se tenía la seguridad del valor de la moneda en que habían de pagarse, todos los Gobiernos denunciaron el régimen de Tratados en que vivían, porque tuvieron que adaptarse forzosamente a aquellas necesidades que se movían sobre una base absolutamente delatante; carecían de base segura de cálculo.

En esta situación nos hallábamos nosotros cuando vino la revisión arancelaria, y hubo necesidad de determinar las nuevas valoraciones y establecer, por consiguiente, las bases indispensables para que el Arancel respondiese a los desarrollos de la vida industrial del país. (Los señores Cánovas del Castillo y Estévez pronuncian palabras que no se perciben claramente.)

Digo que se elaboró el Arancel y se aprobó poco después de la denuncia del Convenio que desde el año 1893 regia nuestras relaciones con Francia. Francia en aquella ocasión, cuidaba de una manera muy vigilante, como siempre lo hace, de sus intereses, y buscó la ocasión propicia en que más perjudicial podría ser para España la interrupción de las relaciones comerciales, creyendo que todo aquello que pedía, que todas las exigencias que tenía obtendrían el asentimiento del Gobierno español, ante las presiones de otros intereses, sobre todo los vinícolas. Y la primera sorpresa la fué Francia cuando se encontró con resistencias inesperadas; y en esta situación nos hallábamos cuando el señor Bergamín pasó a desempeñar la Cartera de Hacienda.

Rectificando aquella medida de amplitud, de posible adaptación del Arancel a las exigencias de la negociación presentada últimamente por el señor Cambó, el señor Bergamín, por medio de una frase adverbial, como él la calificó, en lugar de limitar al 20 por 100 la rebaja que podía realizar el ministro de Hacienda al concertar, puso «de ordinario»; y cuantas interacciones se le dirigieron, cuantas observaciones se le hicieron tuvieron de él igual contestación: «Solamente en casos excepcionales utilizaremos esta facultad; sólo en muy reducidas partes aplicaremos esa autorización.» Y agregaba: «No entienda nadie que con ello vamos a concertar Tratados, sino puramente «modus vivendi»... Convenios parciales de duración limitada, para preparar luego los Tratados que, según previene la Constitución, hay que llevar a las Cortes.

En estas condiciones y mediante la promesa que, como garantía, le fué exigida en el Senado, de que antes serían consultadas la Junta de protección a la industria nacional y la Comisión permanente de Aranceles, fué concedida al señor Bergamín la ley de abril del año 1922, que es de la que se habla en este proyecto.

¿Qué uso hizo el señor Bergamín de esta autorización al negociar los tratados, a la sazón pendientes con Suiza y con Francia, después con Noruega y últimamente con Inglaterra?

No voy a decir nada nuevo, porque creo que todos los que se ocupan en estos asuntos conocen sobradamente a que se redujeron aquellas concesiones limitadas de que hablaba el señor Bergamín. A Francia se le concedieron reducciones sobre más de 300 partidas del Arancel español; hasta el 20 por 100 sobre 186 partidas; del 20 al 30 sobre 78; del 31 al 40 sobre 15; del 41 al 60 sobre 12; hasta 67 sobre 8; del 70 al 75 sobre tres, y del 80 al 92 por 100 sobre otras tres. De manera que casi la mitad de estas por 100.

Otra cosa parecida hizo con Suiza; debiendo advertir que en la autorización concedida al ministro de Hacienda se establecía que en modo alguno

podría aplicarse la cláusula de nación más favorecida, pues esta cláusula exigiría necesariamente una convención esencial sobre la base de una reciprocidad absoluta a cambio de ventajas que a España se concedieran.

En estas condiciones se aprobó el tratado con Suiza y en estas condiciones se elaboró un Convenio comercial, sino un verdadero tratado de paz y amistad con Inglaterra, porque en él se determinan incluso las condiciones de vida civil de los súbditos de un país en otro, con facultad para extenderlo a todos los dominios y a todas las posesiones del Imperio británico.

Y ahora, señor ministro de Hacienda y señor presidente del Consejo de ministros, nos proponéis que aquella facultad que se había limitado al término de un año, que aquella facultad que tenía que venir regulada por el asesoramiento de la Junta de protección a la industria nacional, de lo que se prescindió, dando lugar a que sin ninguna garantía se concertasen los tratados, la prorrogamos por un año más y que olvidemos en absoluto las consecuencias prácticas de los tratados elaborados al amparo de la concesión que se hiciera el día 22 de abril de 1922. Hace falta decir esto, a pesar de la inutilidad del esfuerzo que estoy realizando, porque una de las cosas que más contribuyeron a que se accediese a la petición del ministro de Hacienda de entonces fué el verdadero aplauso que había de exportar, no sólo los frutos de Levante, sino principalmente los vinos, y es necesario que examinemos de qué manera se ha traducido en la práctica este régimen que Francia nos concediera de un 2,05 de coeficiente de gravamen sobre la importación de los vinos españoles. Veo que está muy ocupado el señor ministro y que hay un estado de agitación en la Cámara que tal vez haga absolutamente inútil que hablemos ahora de esta cuestión. (El señor ministro de Hacienda: Estoy escuchando a S. S. con mucha atención.) Hay cierto estado de agitación en la Cámara; muchos señores diputados acaban de manifestarme que valdría la pena de que se continuase la discusión mañana, teniendo que entrar en otros asuntos que apasionan más en el momento actual, y yo rogaria al señor presidente que suspendiera esta discusión.

La Comissió de Responsabilitats

El Sr. RAHOLA.— Cuando he sido invitado por el señor presidente de la Cámara para decir si esta minoría formaría o no parte de la Comisión de responsabilidades, le he manifestado que esta minoría entendía conveniente abstenerse en absoluto de formar parte de ella. Si no hubiese habido otras razones, el espectáculo de esta tarde confirmaría los motivos que nos han decidido a adoptar esta actitud.

El asunto que aquí tratamos tiene precedentes. Era el año pasado, creo que en el mes de noviembre, cuando vino a la Cámara el expediente Picasso, y como consecuencia de aquel expediente... (El Sr. Sánchez Guerra: El expediente estaba hace tiempo en la Cámara.)

Perfectamente; adquirió entonces estado parlamentario por un dictamen que emitía una Comisión parlamentaria que se nombró para examinar los antecedentes del expediente Picasso; y después de hacer este examen se formuló una acusación concreta contenida en la proposición que llevaba como primera firma la del Sr. Alcalá Zamora. No importa que se limitase pura y exclusivamente a una censura; era una sanción que se aplicaba a los hombres que habían intervenido en el Gobierno cuando ocurriera el desastre de Annual. De manera que partíamos del convencimiento de una responsabilidad reconocida por el Sr. Alcalá Zamora en representación de todos los señores que constituyen el congreso que actualmente gobierna al país. (Rumores.) Conglomerado de elementos políticos; lo digo con todo respeto. Lo que no me explico es que cuando los señores que constituyen actualmente el Gobierno estaban dispuestos a mantener una acusación, como re-

sultancia del examen del expediente Picasso, ahora propongan el nombramiento de una Comisión cuyo objeto es realizar la instrucción indispensable para poder apreciar si existe o no una responsabilidad. (Rumores en la mayoría.) ¿No es ese el objeto de la Comisión? (El Sr. Matesanz: Esa minoría ha opinado ya dos cosas distintas y, por lo visto, está expresando una tercera opinión.) Yo entiendo que la Comisión — así al menos he creído entenderlo de las manifestaciones que se han hecho aquí — tenía por objeto estudiar todas las piezas, todos los documentos, todos los antecedentes necesarios para someter a la Cámara una conclusión, y esto es la instrucción del proceso indispensable para que la Cámara acuerde sostener o no la acusación.

Lo que se pedía en el voto particular del señor Alcalá Zamora era que se aplicase una sanción directa por el Congreso, y fué entonces cuando, discutiéndose este punto de vista, la minoría religiosa, que había dado la firma del representante que tenía en la Comisión, el señor Bastos, ante las manifestaciones que hiciera el Sr. Maura, entendió que, desde el momento en que se afirmaba la existencia de una responsabilidad, tenía que seguir el cauce que se creía legal: formular una acusación, para que en definitiva fuese el Senado quien resolviera. Ahora se nombra una Comisión para hacer esta instrucción que ya se dió por hecha, porque, de lo contrario, no tenía base ni fundamento la acusación del voto particular del Sr. Alcalá Zamora. Viene la minoría socialista, que, en mi sentir, no partiendo de un prejuicio, no tendría razón alguna para sostener un criterio de limitación de tiempo, porque no se sabe cuál será el indispensable para poder esclarecer los hechos y aplicar recta justicia;

pero tiene, no obstante, toda la razón, ante la mayoría y ante el Gobierno, porque el Gobierno y la mayoría, cuando se discutía el voto particular del Sr. Alcalá Zamora, estaban convencidos de que la responsabilidad existía. Puesto que, en concepto nuestro, existía una responsabilidad, ¿a qué esta lata instrucción para poder apreciar responsabilidades que previamente estaban establecidas?

Por consiguiente, aunque en el terreno lógico no encuentro yo explicable, cuando se van a ejercitar funciones de justicia, la determinación de ese plazo, porque si él es insuficiente puede no haber elementos para sostener la acusación, considero perfectamente natural que ante el actual Gobierno y la actual mayoría conservadora y mantenga esta posición la minoría socialista; y, por otra parte, me explico también el punto de vista de la representación del partido conservador, que quiere que, desde el momento que se van a exigir responsabilidades, se hagan los esclarecimientos necesarios.

En conclusión, señores: yo he dicho que esta minoría no formaría parte de la Comisión, y no formará parte de ella porque no ve aquella claridad que es indispensable cuando se trata serenamente de ir en busca de la justicia y de exigirla. Además, nuestra desconfianza se basa en el espectáculo de esta tarde. Aquí hemos visto que algunas representaciones están dispuestas a ir a la Comisión o se abstendrán de hacerlo, según se fije un plazo u otro, cosa completamente nimia y en absoluto ajena a la justicia.

Por todo ello, nosotros nos abstendremos de formar parte de la Comisión, y acabamos la absoluta libertad de acción para juzgar luego la propuesta que se someta a la Cámara.

A l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona

LA PERSONALITAT D'EN BALARI I JOVANY

En la darrera sessió celebrada per aquesta entitat, l'acadèmic doctor Segalà, parlà dels manuscrits que deixà inèdits el qui fou eminent catedràtic i pregar acadèmic, doctor Josep Balari i Jovany.

Després de fer esment d'alguns manuscrits de caràcter personal, estudià la personalitat del doctor Balari en son triple aspecte de creador i promotor de la taquigrafia, d'hellenista i de creador de la llengua i de la Història de Catalunya, que és la tasca més interessant de l'illustre acadèmic, car hi va consagrar quasi tota la seva laboriosa vida. Fent un estudi més detingut d'aquesta darrera producció, el doctor Segalà classificà els materials en els següents agrupaments:

I. Gramàtica històrica catalana: Dues voluminoses carpetes, contenint estudis de fonètica i establint la deguda ortografia que fou acceptada per aquesta Acadèmia i jutjada favorablement per crítics tan eminents com En Milà i Fontanals; sobre morfologia amb abundants paradigmes de la conjunció dels verbs segons els principals autors clàssics; i sobre la sintaxi, especialment sobre la construcció de les proposicions.

II. Estudi dels noms i cognoms catalans en els segles XI, XII, XV i successius.

III. Un gran diccionari català d'autoritats tretes no solament dels clàssics, si que també dels arxius i biblioteques de Catalunya i de l'estranger.

IV. Un diccionari català-castellà, amb l'equivalència d'una sèrie de frases, modismes i idiomes d'ambdós idiomes.

VI. Còpies de documents i notes preses per tal de deconstruir els «Orígenes històrics de Catalunya».

VI. Estudis filològics de la llengua castellana, amb notes tretes principalment de la Biblioteca Rivadeneyra.

Tots aquests materials, fa deu anys que són en poder de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona, la qual ha pres l'acord

de publicar-los, cosa que no ha fet per manca d'una organització adequada, no havent reeixit els esforços del doctor Segalà per a assolir-ho.

El conferenciant acabà el seu parlament, demanant l'ajuda de tots per publicar aquest veritable tresor de les lletres catalanes i per a tributar un públic i solemni homenatge al doctor Josep Balari i Jovany, gran romanista, qui treballà desinteressadament per Catalunya tota la seva vida i volgué llegar l'herència de la seva llengua i cultura en la Gramàtica i el Diccionari, i del seu passat gloriós en la Història.

En la mateixa sessió, l'acadèmic secretari don Daniel Girona, donà compte en breu síntesi, del seu treball presentat com a tema al III Congrés d'Història de la Corona d'Aragó, celebrat suau a València, «Itinerari de l'infant don Joan, fill del rei En Pere III, dit el Cerimoniós».

L'Obra del Bon Mot

El conegut propagandista de l'Obra del Bon Mot, Ivon l'Escop, donarà el proper diumenge, dia 15, una conferència en el Teatre de la Catequesi de Lloret, sobre el tema: «La paraula a Lloret de Mar»; i el dia 22 del corrent, requerit per l'organització de l'Acte de Propaganda de les Congregacions Marianes, que tindrà lloc a Gironella, dissertarà sobre el Bon Mot.

També es preparen per al dia 25 importants actes de propaganda amb motiu de la inauguració de Delegacions de l'Obra del Bon Mot a Arenys de Mar i a Sant Feliu de Llobregat.

Com un èxit d'aquesta Institució, es pot assenyalar la publicació del petit opuscle «Quatre regles per a parlar bé», degut a la vibrant ploma d'Ivon l'Escop, que constitueix un excel·lent material de propaganda, havent causat immillorable impressió.

Recomanem a les entitats i als particulars que tinguin a bé transmetre'n articles o notes duplicades, la necessitat absoluta (senso la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma

L'expansió catalana

Estudis i articles publicats en la premsa estrangera

I

D'alguns mesos ençà s'ha intensificat extraordinàriament la tasca d'expansió catalana a l'estranger. Només en poques setmanes, el nombre d'articles sobre temes catalans inserits en diaris i revistes estrangeres, és tan considerable, que resulta materialment impossible fer-ne ni tant sols la més curta rescensió. Per això ens limitem a donar senzillament la indicació bibliogràfica dels escrits més importants, que no han estat ja esmentats en les notes de «Catalunya enfora» de LA VEU.

«Fundació Bernat Metge». Nombroses notes i articles a «L'Intransigeant» de París (13 juny); «Les Nouvelles Littéraires» (28 abril); «Express du Midi» (abril); «La Prensa» de Nova York (febrer); «The Literary Review», Nova York (febrer); «El Comercio», de Lima (gener); «New York Times» (14 gener); «El Telegrafo», diari de Montevideo (3 gener); «La Razón», de Montevideo (3 gener); «L'Eclair», de Montpel·ler; «Comœdia», de París, etc., etc.

«La dama alegre», de Puig i Ferrater. Articles i notes sobre l'estrena d'aquesta obra a París, en gairebé tota la premsa parisenca (febrer).

«Evolució de la poesia catalana». Notes crítiques de Vicens A. Salaverrí a la revista «Pegaso», de Montevideo (setembre), sobre aquest llibre de Joan Arús.

«L'Aristocratie théâtrale». Article d'Adria Gual, a la revista «Choses de Théâtre», de París (novembre).

«La campanya d'Acció Catalana». Crònica de J. Roca i Roca, a «La Nación», de Buenos Aires (5 novembre).

«Idees sobre l'evolució de la poesia catalana». Article de Joan Arús, al diari «El Comercio», de Lima (24 novembre).

«Los nacionalistas gallegos en el Centre Català». Extensa informació de la festa de confraternitat galaico-catalana, segons «La Noche», de La Habana, del 19 de desembre.

«Catalogne. Une Bibliothèque d'Etudes Sociales». Estudi crític de Pierre Rouquette, a «L'Eclair» (desembre), sobre la biblioteca fundada per J. M. Capdevilla.

«Catalogne. La Poesie». Joan Arús. Estudi crític de Pierre Rouquette a «L'Eclair» (17 desembre).

«Spain discovered». Entrevista de Henry T. Finck amb el mestre Kurt Schindler sobre la música popular catalana, al «New York Post» (21 desembre).

«The Schola Cantorum». Article a «The World» i a «The New York Times» (21 desembre), sobre les cançons catalanes interpretades per la Schola que dirigeix el mestre Kurt Schindler.

«Don Jacint Benavente et le prix Nobel de littérature». Estudi de C. Pitollet al «Mercure de France» (desembre), remarcant el plaig de «Misteri de dolor» d'Adria Gual, fet per Benavente en «La Malquerida».

«Fantasma», de Nàpols, de 15 de desembre. Porta «La Vecchia barba», de Josep Aladern, traducció en versos

italians, per Casarino Giardini; «L'Avversario e l'Amorino», conte de C. de Domènec, traduït per Marius Garea; «Brand Nazariantz», crítica d'A. Fuster Valldesperas, extreta del llibre «Moments», i tres dibuixos de Joaquim Biosca.

«En torno a la reciente obra de Gay de Montellà». Article de Joan Torrendell a «La Nación», de Buenos Aires (17 desembre), a propòsit de les conferències de Gay de Montellà sobre Catalunya i el problema del Mediterrani.

«Biosca». Article de Brand Nazariantz a la revista «Humanistas» (10 desembre), de Bari, lloant l'obra de Joaquim Biosca.

«Le Premier congrès de la République catalane». Informació fantàstica que porta la revista «France Indochine», de Hanoi (Indoxina, 3 gener).

«A Castle in Spain». Article il·lustrat, per Francis Milford, sobre «Màriol», de Sitges, a «The New York Times Magazine» (7 gener).

«Giuseppe Ravagnani». «El Resto del Carlino», de Bologna, s'ocupa en el número de 18 de gener, de l'activitat catalanòfila d'aquest inspirat poeta. Parla de l'Antologia de novel·les catalanes que prepara, diu el diari bolognès: «El Ravagnani, con aquesta Antologia, seguita la sua fatiga de divulgador de la literatura catalana, ja iniciada amb les traduccions de l'Alcover sul Convengo, dell'Alomar sulla Rivista d'Italia. E presto agli consegnerà al Cadeo di Milano la traduzione del «Josafat», di P. Bertrana, e al Campitelli di Foligno dell'«Idariba», un romanzo d'ambiente romano del Maseras».

«A Catalunya entra una fase decisiva para resolver o problema de separatismo». Informació, bon xic fantàstica, del «Diário de Lisboa» (27 de gener).

«The Poems of Manuel Cabanyes». Excellent edició amb introducció, notes i bibliografia, per E. Allison Peers, 1923, Manchester, At the University Press.

«Fantasma», de Nàpols (31 de gener). Porta un poema bíblic de Joan Alcover i un conte d'Alfons Maseras, «Quando l'amor muore», traduït a l'italià, per Marius Garea.

«Joaquim Biosca». Article il·lustrat, amb reproduccions de dibuixos, a «La Revue Moderne», de París (30 gener).

«Antologia di novelle catalane». Segons llegim en el «Giornale di Roma» (27 gener), Giuseppe Ravagnani, ha remès aquesta Antologia per publicar a l'editor Bemporad.

«El cortileto azzurro». Traducció italiana, per Giuseppe Ravagnani, de la novel·la «El pati blau» de S. Rustio, publicada als diaris «Giornale della Sera», de Nàpols i «Basilicata», de Potenza (gener).

«Catalonische Minnekastchen». Estudi de Max Sauerlandt d'Hamburg, bellament documentat, amb il·lustracions, sobre antigues cançons catalanes; en la revista «Der Kunstwanderer», de Berlín (9 gener).

tripulat pels senyors Lasplatas, Vallespi, Marqués, Català i timoner, don J. Balcells.

Bot «Ulises», tripulat pels senyors Pellicer, Pàmies, Ferrer Berdugo i timoner, don G. Atua.

ATLETIQUES

Match de Boxa. — Avui, divendres, a la nit, tindrà efecte la inauguració de la temporada pugilista del Parc amb un programa integrat pels següents combats: Primer: Paez, del Sporting, contra Oliva, del Catalunya. Segon: Camarasa, del Catalunya contra Bonin, del Boxing. Tercer: Zaragoza, del Catalunya, contra Sans, de Sang Nova. Quart: Albert, del Catalunya, contra Masferrer, del Boxing.

Tots els combats seran a quatre rounds de tres minuts i arbitrats pels senyors Munich, Rizzo i Sabater, comentant la vetllada a les deu en punt.

El Sporting Boxing Club que novament s'ha reintegrat a la vida activa ha obert les seves portes internament en el mateix local del Club Carpentier, havent nomenat una junta reorganitzadora formada pels senyors Comas, president; Oton, vicepresident; Massana, secretari; Rogent, tresorer; Blay, comptador, i López, cap de material.

Ahí, a la nit, va quedar tancada

la inscripció per a l'excursió col·lectiva que els socis del Gimnàs del Centre Autonomista de Dependents faran diumenge vinent a la platja de Santa Cristina, on faran exercicis atlètics i pràctiques de natació.

La dita excursió promet resultar animadíssima, perquè al creixent nombre d'inscrites, s'hi ha d'afegir els que independentment, amb llurs famílies, s'han citat a la dita platja.

Els excursionistes que fan el viatge col·lectivament hauran d'acudir a l'estació de França diumenge, al matí, per a agafar el tren que surt a les cinc del matí.

Jersey City, 13. — En el match de boxa l'argentí Firpo ha vençut, per knock-out, a Jessy Willard, en el vuitè assalt. — Havas.

MOTOR

Trofeu Armangué. — Ahir al vespre es féu al Moto Club de Catalunya davant de gran concurrència de socis, l'acte del repartiment dels premis als guanyadors de la darrera carrera organitzada amb tan d'èxit per l'entitat motorista.

Occupà la presidència el «leader» del Club senyor Coma, acompanyat dels senyors Llorens, Bressa, ocupant llocs principals els enginyers de O. P. de la Mancomunitat senyor Turell i Ortega i una comissió del Comitè de Tarragona composta del gran esportman En Lluís Bonet, l'entusiasme dels quals mai decau, son germà Josep, els senyors Lluís Soler, Francesc i Joan Boada, Manuel Bonilla, Santiago Gramunt i altres personalitats de relleu.

El senyor Llorens, en nom de la Junta, dirigí breus paraules als concursants fent remarcar com el M. C. sentia la íntima satisfacció de creure haver completat la comesa que li feren d'honorar la bona memòria de l'antic company i gran esportman En Josep M. Armangué, l'inventor de l'autocicle, mort fa sis anys, en honor del qual s'havien fet les carreres que amb tant d'èxit s'havien anat celebrant gràcies als encertats treballs i entusiasme mai desmentit dels valuosos consociats tarragonins, amb les quals impecables organitzacions s'ha portat arreu del món el nom de Catalunya i del Club com a models d'organització i en prova d'això, quan darrerament uns elements de Sant Sabadell anaren a París a assabentar-se de com havien de preparar les seves carreres perquè estiguessin a la major alçada possible, no hi mancà un afecionat intel·ligent que els digué que per prendre a fer bé les coses que anessin a assabentar-se al Moto Club de Barcelona, que havia suprat les millors organitzacions d'Europa. I això produïa que havem quedat bé i és la nostra major satisfacció.

Dirigí amables paraules d'agraïment a la premsa, l'entusiasta concurs de la qual havia fet possible l'obra llur, portada a cap — digna i nosaltres podem ratificar-ho — sense cap afany de lluïment personal i sols per l'interès de l'esport i pel bon nom de Catalunya.

Fou molt justament aplaudit.

El Secretari llegí a seguit els resultats definitius de la carrera, proclamant l'adjudicació definitiva del Trofeu a En Benoit i cridant els guanyadors als quals — o els respectius representants — se'ls féu remesa dels premis oferts en mig de grans aplaudiments.

Finalment el senyor Coma donà, per acabar, la bona nova que per la prova de regularitat que començava el dia 20 fins a Sant Sebastià s'havia ja rebut 35 inscripcions la qual cosa li assegurava l'èxit per endavant.

Acabà la festa amb un lunch, sortint tothom agradablement impressionat de la festa.

BARREJA

Amb direcció a la illa de Mallorca, han sortit els distingits iachtmen don Santiago Amat i don Santiago Roure amb el magnífic «Yawl» propietat de l'últim dels esmentats senyors, amb el fi de solcar els bells paratges d'aquella encantadora illa.

Dema passat, diumenge, s'inaugurà el camp del Sarrià Esportiu, situat al Passeig d'En Manuel Girona (camp de can Raspall).

A un quart de quatre, benedicció del camp pel rector de Sarrià; a dos quarts de quatre, exhibició de noies gimnastes i secció de nois, de les quals és professor N. Emili Tiberglihen. Atletisme, Futbol: el Barcelona contra Sarrià Esportiu, a dos quarts de sis de la tarda.

La Secció d'Esports del C. M. I. de Gròcia convidà tots els seus socis i

La Festa de la Sardana a Arenys de Mar

L'Ateneu Arenyenc, per a contribuir al major lluitament de la festa major, va organitzar un Certamen musical de Sardanes i ha estat un dels actes més atractius i simpàtics. S'ofereixen premis a les millors composicions que presentessin els mestres sardaners.

La festa ha resultat un èxit. L'envolat, on se celebrà, presentava un magnífic espectacle. La concurrència, grandiosa i distingida, no sols hi havia les principals famílies de la vila i de la colònia estiuenca, que enguany és molt nombrosa, sinó que s'hi aplegaren les dels pobles i colònies del voltant i fins de Barcelona.

A l'estrada presidencial hi havia el tinent d'alcalde En Xavier de Prats, els regidors senyors Puig i Soler, la Junta de l'Ateneu Arenyenc presidida per En Jaon Riera, i els delegats de les altres entitats de la vila. A l'altre costat hi havia el Jurat, format pels mestres Millet, Sanxo Marraco i Lamote.

El president de l'Ateneu pronuncià un discret i oportú parlament, fent l'elogi de la nostra dansa nacional, per la seva gràcia i bellesa, per la caracterització que dona a les expansions del nostre poble i per l'honestat que porta als costums, qualitats per les quals l'Ateneu havia volgut honorar la convocat aquest certamen perquè els mestres tinguessin una vegada més, ocasió d'enaltir-la amb llur inspiració.

Regràcia la generositat dels oferents de premis, als compositors que, en tan gran nombre han acudit a la crida i al Jurat que amb tanta cura i encert ha triat entre totes les més inspirades, les més ben compostes i les més característiques composicions.

Acabà declarant oberta la festa.

En Jacint Arxer, bibliotecari de l'Ateneu, va llegir una ben escrita memòria sobre la preparació i organització de tan catalanesca festa. Va transcriure l'estudi i el concepte que el Jurat havia fet de les sardanes cabdals, entre les 47 presentades a concurs, assenyalant, per a premiar-la amb la Flor Natural i 200 pessetes la sardana «Carne gentil», d'En Cassia Casademont, fill de Sabadell i recriat a Girona, deixeble dels mestres Frigola i Morera, i entre altres orquestres ha dirigit la dels «Fetxendes», de Sabadell. Actualment resideix a Barcelona.

En Casademont va designar per a Reina de la festa la seva gentilíssima filla Agnès, elegantment habilitada, la qual passà a ocupar la cadira presidencial en mig d'una simpàtica ovació i seguida per una «Cort d'Amor» formada per les bel·leses Maria Córdoba, Concepció Soler, Consolació Forts, Josepa Noguera i Magdalena Maynou.

La Reina va transmetre els premis als mestres honorats. Els premis del Rei i del diputat pel districte, senyor baró de Guell, al mestre de l'Escola de la Mercè de Barcelona i aplaudit compositor N. Antoni Pérez Moya; el premi de la Mancomunitat de Catalunya, al jove En Francesc Fornells, de Barcelona, deixeble del mestre En Francesc Pujol; el premi del diputat de la Mancomunitat, senyor comte de la Vall de Canet, En Ricard de Capmany, a En Joan Blanch i Reynal, de Castelló d'Empúries, director de les cobles «Els Rossinyols»; i la Principal de Perelada, el premi d'En Joaquim Sagnier, ex-diputat del districte, al mestre N. Antoni Junca i Soler, de Figueras, premiat en altres certaments i molt celebrat, i el premi de l'ex-diputat del districte, En Josep M. Milà i Camps, a En Josep Gravalosa, de Santa Coloma de Farnés, premiat en altres certaments, entusiasta garrista i ex-director de la cobla «La Principal de Palafrugell».

Les famílies a la visita que portarà a cap (M. D.), diumenge vinent, reunint-se a l'efecte al seu estatge social, Ros d'Ollano, 7 i 9, a dos quarts d'onze del matí.

La Societat d'Esports Sarrià Esportiu va celebrar el dia 10 dels corrents l'assemblea general ordinària de fi d'exercici, aprovant-se la memòria anyal i l'estat de comptes, quedant la Junta de Govern formada pels senyors següents:

Joan Sardiola, president; Francesc Castelló, vice-president; Marius Bragulat, secretari; Josep Madia Mumbro, vice-secretari; Antoni Catasós, comptador; Lluís Fareras, tresorer; Vicens Sarrisa, vocal.

Fou nomenat delegat del C. D. de l'O. S. el senyor Frederic Amat.

La cobla «La Principal de Perelada», en anunciar-se un premi, tota va la sardana que l'havia obtingut el públic refrendava amb entusiastes aplaudiments l'èxit del Jurat.

EL MESTRE MILLET I LA SARDANA

El meritíssim director de l'Orfeó Català de Barcelona, el mestre En Lluís Millet, va cloure la festa amb les següents inspirades paraules sobre la nostra bella dansa nacional.

«Com acabament d'aquesta festa, permeteu-me que us digui quatre mots que voldria que resumissin el sentit ple de catalanitat que ella encloïa unes poques paraules que fossin exhortació a vosaltres, que n'havem guanyat, perquè el seu record acompanyi el vostre esperit en tots els moments fent cara a tantes dissorts, que en les hores presents malmenen la pau i benestar de la nostra societat; per a fer cara als odis i ranonies que fan irrespirable el nostre ambient social; per a moure guerra a tants vicis i mals costums; a tan exhorcissants i vergonyosos i danyosos i degenerades que dissipen la salut, la força i la puritat de la nostra joventut».

«Una festa de la sardana, és festa noble, que porta alegria i porta dolor. No porta una alegria esbojarrada que fa perdre el seny i avalua els sentits, sinó que encén l'entusiasme, aixecant-lo amb la llum d'una harmonia sobirana que desperta l'optimisme, descobrint el caire bo del viure. No porta una dolçor llangorosa que afebleix l'esperit i dissol tota energia, sinó que amoroseix i acompanya deixondint el sentiment que la amar tota cosa, servint tota dignitat i vigília. La tristesa de la sardana, porta dolça joia en el fons; l'alegria de la sardana, és tan bona i noble, que fa plorar per dins. És la nostra dansa nacional que encloïa l'essència de totes les nostres virtuts de raça, tota la nostra vigília ancestral, tota la bonesa, tota l'oberta franquesa, que dona fesomia i valor a tot el nostre poble».

«Es la sardana l'expressió més viva de l'ànima catalana. Qui gosi dir que Catalunya no és un poble, una pàtria, una nació, no s'ha adonat del nostre parlar, mirall del nostre sentir i pensar. Si no s'ha assabentat de la nostra història i del nostre origen, si no ha observat els nostres costums, fem-li sentir el to ardit de la tenora, l'espiquet de les gralles típiques, el relligir ràpid i claríssim del fàbiol, sobre la massa heroica dels instruments de metall; fem-li sentir la nostra cobla, clamant a ple air, una sardana, una sardana de bona mena, com les que avui havem escoltat i si tal home no ens reconeix una personalitat ben pròpia, és que no té sentits, o és un manifest o un farsant».

«La sardana té totes les nostres virtuts i les demostra amb tota llur vivesa i les crida i les fa entrar sentits endins fins amarrar tota l'ànima; perquè la música té aquesta força poderosa, de sotmoure cos i esperit i fer-se seu tot l'home. Per això la sardana, proclamant als estranys la nostra viva personalitat com a poble, és a l'ensens guardadora de les nostres virtuts, que un cop perdudes deixariem d'ésser el que som; posant, servint el nom de catalans, no seríem sinó una ombra de poble, una gent sense esperit, dignes d'un esclavatge etern».

«No, no deixem mai la sardana; no la menyspreem, per a donar el nostre cor a la dansa forastera, per modernar i enlluernadora que sia. Aquestes danses modernes, prou i massa han entrat ja a la nostra terra, prou i massa s'aferran als nous costums socials; aquestes danses que al costat de la nostra sardana són com unes bagasses, davant d'una verge pura, forta, bella, noble».

«No, no oblidem mai, la sardana, si volem ésser sempre un poble digna, si volem ésser sempre catalans. Ells és el paral·lisme del nostre individualisme; ella, fent de tots els catalans una gran anella, ens servirà en la unió i en l'amor a la nostra Catalunya» (Grandiosos aplaudiments).

El tinent d'alcalde En Xavier de Prats, va donar per closa la festa, donant el braç a la bella Reina i entre una gran ovació va sortir de la sala.

La festa va ploure molt a la concurrència.

Nonell Germans

OANVI — VALORS — OUPONS
Ramble del Centre, 14

El millor quadre d'atraccions. Avui, nit a les deu. Gran Serrata d'Onore de la eminent cançonista LA GOYA. Programa extraordinari. Projectió de notables pel·lícules. Succés de la famosa dansarina MARY DERVA. Grandiosos exit dels celebres comedians excèntrics FRANCY PICHÉ & SCALLES. Els aplaudits artistes musicals CARELLI AND FATIMAS. Exit dels il·lusionistes THE OLIVAYS. L'extremista artista LA GOYA, cantara el més selecte del seu extens, nou i exclusiu repertori. Exit ressonant. Riquíssima presentació. — Demà, dissabte, a la tarda, gran funció a BENEFICI del cabal de subsidis per a la invalidesa i vellesa de la GERMANDAT DE SANT CRISTÓFOL, XOFERS DE BARCELONA. — Diumenge, comiat de

LA GOYA i tot el quadre de variats.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda
Avui, divendres, vespre. Grandiosos programes. Sis estrenes. La famosa comèdia IDEES LLUMINOSES. Les pel·lícules còmiques: DINAMITA, DESPERTADOR ORIGINAL, TRIQUETRAQUE ESCLAU DEL MATRIMONI. El film extraordinari de la gran marca americana FOX AGAFAT INFRAGANTI i la interessant de la marca Universal FLOR DE FOC, pel cèlebre artista Frank Mayo.

Frontó Principal Palace

Avui, nit, a un quart d'onze. Gran-

diós partit de pilota. VICENTE i GASTANAGA contra OSCAR i PALAU. Després es jugarà un segon partit per joves pelotaris.

Saló Catalunya

El local més fresc de Barcelona

Avui, divendres, moda, estrenes: CAMI DE LA FELICITAT, per «Mildred Harry», ex-mul·ler de «Charlotte». Grandiosos succés de la represa: DIFERENCIA ENTRE LA REALITAT I EL QUE ES CONTA, per l'inimitable «Douglas Fairbanks». EL SOMRIS DE LA NATURALESA, per «Madge Kennedy». EL PROFESSOR DE GIMNASTICA, còmica. — Diumenge, a

la nit, estrena: LA CIUTAT DE LES CARES ENTENEBRIDES, per «Sessue Hayakawa», el gran artista japonès. — Dilluns, gran reestrena: EL MIRACLE, colossals succés del Rei! Programa Ajúria.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA

Saló de reunió de famílies distingides. — Orquestrina Sufi. — Avui, divendres, grandiosos i selecte programa. Gran exit de la interessant comèdia AGAFAT INFRAGANTI, per la gentil artista «Peggy Hyland». ACTUALITATS GAUMONT. Exit colossals del sensacional cinedrama FLOR DE FOC, pel cèlebre artista «Frank Mayo». DINAMITA, original cinta de

broma contínua. Exit: sorolls de la magnífica i sentimental comèdia L'ENGANY DE LA IL·LUSIO, magníficament interpretada per la gentil artista «Viola Dana».

Cine Princesa

Granvia Layetana. — Telèfon 1371
Tocant a la Plaça de l'Angel
EL LOCAL MES FRESC I COMODE
Avui, divendres, Moda. STANLEY A L'AFRICA INEXPLORADA, cinquena jornada, titulada «La reina aràbiga». DE MAL AUGURI, GENI I FIGURA. ELS IDEALS DE NORA. QUINGUES UN FORD. — Diumenge, a la nit, estrena de la sisena jornada de STANLEY A L'AFRICA INEXPLORADA.

Renmatismes
Gota - Dolors

ARTRITISME

Aquesta categoria de malalties, tan difosa, té per origen el retard i la falta d'equilibri de l'assimilació nutritiva, que deixa acumular-se en la sang residus nocius, tals com l'àcid uric, i certs fermentos o tòxines, que determinen en els múscles, articulacions i viscères, les més doloroses manifestacions. És fàcil, de vegades, atenuar i suprimir els dolors, però, generalment, no s'aconsegueix sinó fer-los canviar de lloc o variar-ne els símptomes. El veritable tractament consisteix en depurar completament la sang. Aquesta medicació es troba realitzada amb el tractament pel

DEPURATIU RICHELET

que fa desaparèixer tota classe de dolors sense cap recidiva possible. (Nudositats articulars, ciàtica, hemicrànies rebels, manifestacions artrítiques dels ronyons, del fetge o dels centres nerviosos i medul·la espinal. El DEPURATIU RICHELET s'aplica sempre amb exit en tots els casos de trastorns circulatoris i congestius. (Vàrices, febrils, enfisema, congestions i embòlies) i més especialment en les malalties de la pell, qualsevulla que sigui llur forma, llur gravetat o llur cronicitat.

Cada flascó va acompanyat d'un fascicle il·lustrat. Es ven en totes les bones farmàcies i drogueries. Laboratori L. RICHELET, de Sedan, 6, Rue de Belfort, Bayona (França).

DOLORS DE CAMES
MALALTIES de la PELL

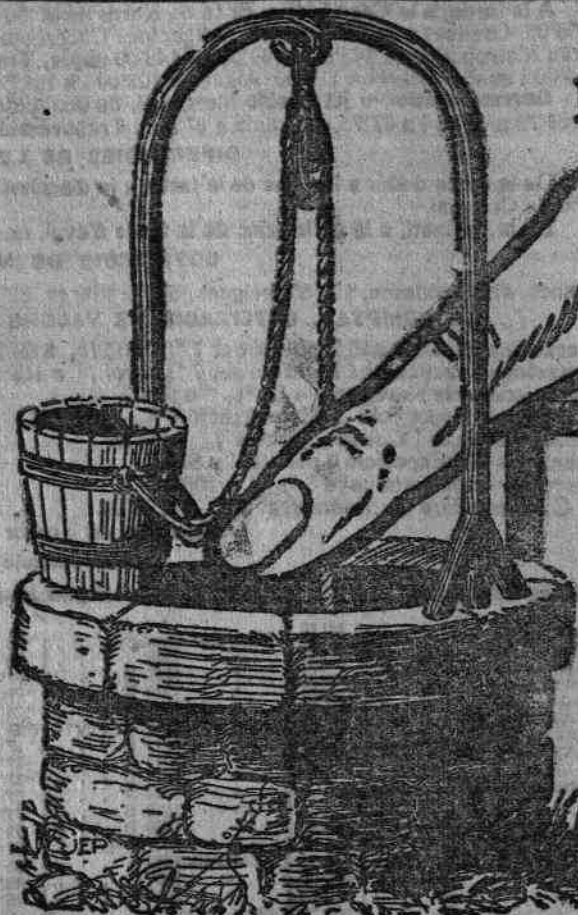
CARNE LÍQUIDA

del Dr. VALDÉS GARCÍA, de Montevideo

El més poderós reconstituyente. • El màxim de la nutrición.

Tisis
Anèmia
Raquitisme
Convalecències

Los Pozos Mortiferos

El agua de los pozos se halla frecuentemente contaminada y con este motivo puede provocar epidemias. Es provechoso pues hacerla hervir y echar en seguida en cada litro del agua hervida un paquete de

LITHINÉS GUSTIN

Y así se tendrá un agua deliciosa para beber sea pura, sea mezclada con vino, y que luchará con éxito contra las enfermedades de los riñones, de la vejiga, del hígado y del intestino. Pero hay que evitar cuidadosamente las imitaciones y falsificaciones groseras e ineficaces.

En tiempos remotos eran flechas las armas de guerra, hoy lo son los productos Pesa-Cura les han sustituido.

JOVENTUT PERPETUA

Sabón, 1.50. — Crema, 2.50. — Polvos, 2.50. — Aigua catànica, 5.00. Aigua de Colònia, 3.50. S. 101. 11 ptes. segons frasc. Locions per al cabell, 4.50. 6.50 i 10 ptes. segons frasc.

Darreres creacions

Productes sèrie «IDEAL»

ACACIA, Mimosa, GINESTRA, Rosa de Jericó, ADMIRA BLE, Matinal, CHIFFRE, Rocio Flor, ROSA Vértigo, OLIVELL, Muguet, VIOLETA, Jazmin.

Sabó, 3. — Polvos, 4. — Loció, 4.50. 7.50, 120 ptes. segons frasc. Essència per al mocador, 18 pessetes frasc amb estoiç.

CORTÉS GERMANS - BARCELONA

ELS PÓLVORS DE

KEATING

EL REI DELS INSECTICIDES

Demaneu-los a tot arreu. Dirigiu les comandes als magatzems de drogues o directament a l'Agència KEATING. Fernando el Santo, 6. Apartat 4022, Madrid. — Punt de venda: Eduard Schilling i C.ª, S. en C., carrer Fernando, núm. 23.

Ofertes

Modista boníssima

a domicili. Comte Asalto, 24. Microèria (Cass Pepitot).

Per a depilació

elèctrica, gabinet bellesa o clínica, s'ofereix senyora Rambla Flors, 8, Maniquis.

Empleat oficial

jove, disposa algunes hores diàries, s'ofereix per a cobraments o col·lecció analoga en despatx o Societat. Bona lletra. Escritura 4020. Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

Xòfer

meccanic s'ofereix casa primer ordre o acreditar marca en carrers. Cortes, 645, 2. on. 2.ª

Vendes

Tapissos pintats

La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadres a l'oli, gravats, oleogràfics, etc. Fabricació de marcs. Remolins. No compreu sense visitar aquesta casa.

F. MONTFALCON

Boters, 4, final Portaferrissa.

Quatre torretes

i una de 4 llagaters, al Guinard, venen per 19.000 duros o per mitja. Renda al mes 140 duros R. Rosselló, 288, 2.ª 1.ª. De 2 a 5

Joies d'ocasió

Safates i serveis de plata, a pes. Compror or, plata, platí, brillants i perles.
Joaieria de J. Mates
Rambla de les Flors, 8 A
Cardenal Casañas, 8.

Francescos!

Gravat valios Presa Bastilla baratíssim R. Argentina, 300, baixos, 1.ª

Dispeses

Boniques habitacions per a llogar a tot estar o sols a menjar. C. Ample, 31, 2. on. 1.ª

Habitació

dret a cuina moblada, 15 duros a matrimoni sol. Comerç, 21, segon, segona.

Dues habitacions

balcó al carrer per a senyora o dos amics. Còrrega, 238, quart, primera (entre P. de Gràcia i Rambla Catalunya).

A senyora

o senyoreta cedexo habitació independent amb pensió única disp. Salmoron, 43. Entrada Goya, 2, primer.

Senyora sola

cedeix 1 hab. indep., 1.ª, 1.ª, balcó, molt de sol, a senyora o persones, com a única, 15 duros. R. C. Muntaner, 90 colmado.

ACABA DE SORTIR
EL LLIBRE DE
C. A. JORDANA

LES QUATRE VENJANCES

La venjança del Sol.
La venjança de l'home seriós
La venjança de la verge.
La venjança del frare.

Es ven al preu de 4 pessetes a la Llibreria Nacional Catalana i a totes les bones llibreries

Rambla Flors

13, 2. on. 2.ª Casa formal desitja senyor pensió, balcó carrer.

Desitjo senyor

sols menjar, en família. Bany. Nous, 1, 1.ª, 1.ª, costat Fernando.

Cedeixo

1 habitació independent en primer pis, per a dormir, 20 ptes. R. Boters, 10, forn.

Dispeses

traspasso, casa a prova, benefici 300 ptes. mensuals, Rambla de les Flors, 13, 2. on. 2.ª

Demandes

XOFER

Per a camioneta es necessita Treball tres naves diàries, exceptuant dissabte i diumenge. Sol·licitem referències. Retribució 25 pessetes setmanals. Es crida 4522. Rambla Flors, 10, anunci.

Urgeix empleat

sou 300 ptes. mensuals, té d'aportar 1.500 ptes. Inútil presentar-se sense aquests requisits. Presentar-se Centre de Crèdit, Doctor Dou, 4, 1.ª, 1.ª De 2 a 3.

Avisos

COPIES

a màquina
Circulars, Sobres, Preus sense competència. Demanen el follet explicatiu de tots els altres serveis de la casa EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ Rbla. Flors, 16, baixos

Pèrdues

S'ha perdut

cartera amb documents R. P. de gratificació amb bitllet i altres a més 25 pessetes a qui torni. Travassera, 60, botiga.

Lloguers

Pianos de lloguer de 1.ª a 7.ª, entradissim. C. BILLOU

Espais principal

8 hab., bany, cal. asc. C. BILLOU, Granados, 101.

CASA BASTIDA

Passeig de Gràcia, 18

GRAN BASAR DE SASTRERIA SISTEMA NORD-AMERICA

Aquesta casa liquida totes les existències per donar lloc a una gran transformació dels seus negocis, la immensa fama que ha adquirit per haver fet impossible tota competència amb ella quedarà justificada, aprofitant ara la baixa actual per a realitzar l'esforç d'ofertir, en el ram de sastreria, inoïts avantatges al públic, en Novetats, Robes i Tall, de manera que els compradors, amb modestíssimes quantitats, podran vestir-se a mida tan bé com si acudissin a les més famoses i luxoses sastreries.

Ofertim rebaixes de més d'un 50 per 100

Vestits perfeccionadíssims com si fossin fets a mida amb robes de gran xic i tall anglès. Vestits de fil d'estiu a 15, 25 i 40 pessetes. - Vestits llaneta a 40, 50, 65 i 75 pessetes de superior qualitat. - Secció a mida amb robes elegantíssimes estams de gran xic 50, 60, 75 i 100 pessetes els de qualitat superior: confecció i forros de primera.

A base dels mateixos preus confeccionem tota mena de peces d'Etiqueta, Fantasia, Esport i Chambre, Vestits de platja, i Pijames des de 10 pessetes. Pantalons per a Tennis, de franel·la, «esterilla» i seda crua, des de 10 pessetes.

Secció de Camiseria | Secció de Gèneres de punt

Colls fil, piqué i seda,
Camises percal, coll i punys,
" blanques i color
" alçotets,
Camises a mida,
10.000 gorres

des de pessetes 0'75
" " 7'95
" " 4'95
" " 3'95
" " 10
" " 1'45

Mitjons fantasia,
" " seda
Vestits interiors,
Samarretes jumel,
Elàstics gran moda,
10.000 capells,

des de pessetes 0'50
" " 2'95
" " 10
" " 1'95
" " 1'45
" " 2'95

En la Secció de Sabateria, models selectes i classes de gran luxe i molt sòlides. En les Seccions de Corbateria, Bisuteria, Mocadors, Marroquiner i Perfumeria trobareu gèneres d'un gust selecte i preus baratíssims.

Els assequibles preus que regeixen en aquesta casa no la priven d'obsequiar els seus compradors, segons sigui la importància de la compra, amb equines d'afaitar, perfums, carteres, bitlleters, moneders, pintes, raspalls, botons per als punys i agulles de corbata. De tot això la CASA BASTIDA té grans estocs.

Els clients que de fora estant vulguin proveir a casa nostra, no han de fer més que enviar 50 cèntims en segells i els serà enviat, a correu seguit, l'aleg amb mostres per al vestit que vulguin, figurins, un centímetre i detalls d'un sistema que els permetrà prendre's la mida ells mateixos.

LA MEJOR TINTURA PROGRESIVA

ES LA FLOR DE ORO

Usando esta privilegiada agua
nunca tendréis canas ni seréis calvos
El cabello abundante y hermoso
es el mejor atractivo de la mujer

La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro
La Flor de Oro

es la mejor de todas las tinturas para el cabello y la barba; no mancha el cutis ni ensucia la ropa.
Esta tintura no contiene nitrato de plata, y con su uso el cabello se conserva siempre fino, brillante y negro.
Esta tintura se usa sin necesidad de preparación alguna, ni siquiera debe lavarse el cabello, ni antes ni después de la aplicación, aplicándose con un pequeño cepillo, como si fuese bandolina.
Usando esta agua se cura la caspa, se evita la caída del cabello, se suaviza, se aumenta y se perfuma.
es tónica, vigoriza las raíces del cabello y evita todas sus enfermedades. Por eso se usa también como higiénica.
conserva el color primitivo del cabello, ya sea negro ó castaño; el color depende de más ó menos aplicaciones.
Esta tintura deja el cabello tan hermoso, que no es posible distinguirlo del natural, si su aplicación se hace bien.
La aplicación de esta tintura es tan fácil y cómoda, que uno solo se basta; por lo que, si se quiere, la persona más intima ignora el artificio.
Con el uso de esta agua se curan y evitan las placas, cesa la caída del cabello y excita su crecimiento, y como el cabello adquiere nuevo vigor, nunca seréis calvos.
Esta agua deben usarla todas las personas que deseen conservar el cabello hermoso y la cabeza sana.
Es la única tintura que á los cinco minutos de aplicada permite rizarse el cabello y no despiden mal olor; debe usarse como si fuera bandolina.

Las personas de temperamento herpético deben precisamente usar esta agua, si no quieren perjudicar su salud, y lograrán tener la cabeza sana y limpia con sólo una aplicación cada ocho días; y si á la vez desean teñir el pelo, hágase lo que dice el prospecto que acompaña á la botella.
De venta: principales perfumerías y droguerías de España y Portugal.

Catarro dels nois

L'anti-cataral BORBONET, és el veritable específic acurat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de mena de tos de les criatures.

Posits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Gràcia de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les

alça Casa T. COSTAS, Pallà, 13 i 15, pral.

la reina de les aigües de taula la de la

VALL DE SANT DANIEL

El seu representant: Josep Pagans, Ponent, 28

laboratori

social per

Salut : Força : Vigor : Joventut
HISTOGENIC PUIG JOFRE

L'ideal dels reconstituents. Rehabilita des dels primers dies els organismes agotats per la TUBERCULOSI, ANEMIA, NEURASTENIA i demés afeccions CONSUNTIVES.

Vint anys d'èxit. — PREMIAT pel Congrés Internacional de la Tuberculosi de 1910.

Demani's a totes les farmàcies

Serveis de la Companyia Transatlàntica

LÍNIAS A ANTILLES, MEXIC I NOVA YORK

El vapor

ANTONIO LOPEZ

sortirà el dia 25 de juliol de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cadix cap a Nova York, Havana, i Veracruz.

El vapor

ALFONSO XIII

sortirà el dia 17 de juliol de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Cornu, cap a Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge cap a Costarica i Pacífic amb trasbord a Havana.

LÍNIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFIC

El vapor

MANUEL CALVO

sortirà el dia 10 de juliol de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, La Guayra, Puerto Cabello, Caracas, Sabana, Colón i pel Canal de Panamà a Guayaquil, Callao, Mollendo, Arica, Iquique, Antofagasta i Valparaiso. Sortida de Valparaiso el 12 de cada mes ornant per la mateixa ruta fins a La Guayra i d'allí a Puerto Rico, Canaries, Cadix i Barcelona.

LÍNIA DE BUENOS AIRES

El vapor

REINA VICTORIA EUGENIA

sortirà el dia 4 de juliol de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

SERVEI A FILIPINES I PORTS DE XINA I JAPÓ

El vapor

ISLA DE PANAY

sortirà el dia 1 de juliol, cap a Vigo, Lisboa i Cadix d'on sortirà el 13 cap a Cartagena, València i Barcelona i d'aquest port el 19 cap a Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapore, Manila, Hong-Kong, Xang-Hai, Nagasaki, Kobe i Yokohama, admetent passatge i càrrega per als dits ports i per altres punts per als quals hi hagi establerts serveis regulars des dels ports d'escale abans indicats.

A més dels indicats serveis, la Companyia Transatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors a nen Telegrafia sense fils.

La boca es conserva forta i sana amb l'ús continuat de

Aigua Oxigenada VOLCÁN

No poder assaborir les delícies del ben menjar PER TENIR MALA DENTADURA és una d'aquelles petites penes que ens fan estar molt sovint consirosos

L'oxigen que desprèn al posar-se en contacte amb les dents i genives, destrueix totalment el microbis que corren la dentadura

FARMACIES PRINCIPALS

Dipositaris: J. URIACH I C^a Bruch, 49

ANALISIS MODERNOS D'ORINA

Demani's el follet il·lustrat
Dr. VELLVE, Professor Aux. de la Facultat de Farmàcia, Fernando, 58.

DARRERES INFORMACIONS

Han fracassat les negociacions amb Abd-el-Krim

AL SUPREM DE GUERRA

Madrid, 13, 4'15 tarda.
En el ple que se celebrà demà al Consell de Guerra, seran estudiades les propostes d'ascens per mèrits de guerra dels tinentes Huidobro i Poza, la del capità Rosal, la del coronel senyor Ruiz del Portal i la del tinent coronel de regulars de Larraix, senyor González Carrasco, el qual té dues propostes pendents.

CONFERENCIA

El general Cavallari ha visitat, aquest matí, el ministre de la Guerra, mantenint una extensa conferència.

CONDEMNAT

Si bé el Suprem de Guerra no ha signat encara la sentència contra el sergent Martínez Duran, jutjat shir per parricidi, sembla que se l'ha condemnat a reclusió perpètua.

D'ESTAT

El ministre d'Estat ha rebut les visites de l'ambaixador de França i del senyor Pérez Caballero.

NOTES DEL PALAU

La Reina Donya Victòria ha estat aquest matí a l'Hospital de Sant Josep i Santa Adela, per a acomiadar-se dels malalts i ferits d'Àfrica.
—Com s'havia anunciat, aquesta nit marxarà a Santander, en tren especial, la Reina Donya Victòria i els infants.
—El Rei ha enviat el condol als germans Quintana per la mort de llur mare.

EL DESCANS DOMINICAL DELS PERIODISTES

Madrid, 13, 5'15 tarda.
Una nombrosa comissió de periodistes ha visitat aquesta tarda, al Congrés, el ministre de la Governació, per a queixar-se de la lenitat amb què la direcció general de seguretat permet en determinats casos que es vulguin la llei del descans dominical, la qual ha estat obtinguda en benefici de tots els periodistes espanyols, i respectada per tots els ministres, des del senyor Fernández Prada, el qual signa la llei.
El ministre ha contestat que sempre estava disposat a complir la llei i fer que es complís, i pel demés, reitera les ordes a la direcció de seguretat perquè aquesta llei, que tant afecta als periodistes, no es vulguin per ningú ni es tinguin mires per a qualsevol infractor que desitgi precisament aprofitar-se del descans dominical per a obtenir un benefici personal en perjudici de la gairebé totalitat dels periodistes espanyols.

RUPTURA DE LES NEGOCIACIONS AMB ABD-EL-KRIM

Passatgers arribats de Melilla diuen que les negociacions amb Abd-el-Krim, de les quals depenia la prolongació de l'armistici a la zona de Melilla, han quedat trencades.
La notícia de la ruptura ha causat gran impressió, puix amb ella es desfan les esperances concebudes d'arribar a una solució en el problema del Rif.

SENAT

Madrid, 13, 4'15 tarda.
A les quatre menys cinc minuts s'obre la sessió, presidint el comte de Romanones.
Als escons hi ha molt pocs senadors, i les tribunes estan buides a causa de les molesties a les quals es sotmet els concurrents, per les severíssimes ordes d'escorcolls que practica la policia.
Al banc blau, els ministres de Finances i Treball.
—**Preus i preguntes**
El marquès de HOYOS s'ocupa de la crisi greu que travessa la indústria sursera, a causa de l'enorme gravamen que pesa damunt la seva exportació. En canvi, els drets d'importació del suro estranger són insignificants si se'ls compara amb els que s'imposa a l'exportació del suro nacional.
El senyor SANCHEZ DE LA ROSA s'adhereix a les anteriors manifestacions.
El ministre de FINANCES manifesta que el Govern recull les aspira-

cions de la indústria sursera, disposat a donar-li una solució satisfactòria.
El marquès de HOYOS rectifica, afirmant que aquesta solució ha de venir ràpidament, puix els fabricants de suro s'estan ofegant (Rialles).
També rectifiquen els senyors SANCHEZ DE LA ROSA i el ministre de Finances.

Madrid, 13, 5'15 tarda.

El senyor ECHEVARRIA formula un prec que no se sent per fer-ho en veu molt baixa, essent contestat pel ministre de FINANCES.
El senyor VALERO HERVAS s'associa a les manifestacions fetes pels senyors marquès de Hoyos i Sánchez de la Rosa en defensa de la indústria sursera espanyola.
Hi intervé breument per al·lusions el senyor BOYO VILLANOVA.
El senyor ECHEVARRIA (don Ricard) explica una interpellació demanant la reforma del número 12 de l'article quart del real decret de 3 de març de 1917, per a l'adaptació de la llei d'autoritzacions.

CONGRES

Madrid, 13, 4'15 tarda.

S'obre la sessió a tres quarts de quatre, sota la presidència del senyor Alvarez.
Al banc blau, el president del Consell i els ministres de la Governació, Guerra i Gràcia i Justícia.
S'aprova l'acta de la sessió anterior.

Preus i preguntes

El senyor CIERVA es lamenta de la campanya sistemàtica que contra la seva persona es fa a la premsa, amb pretext de l'impunitat en l'assumpte de les responsabilitats.
Recull el que diu un diari de la nit: que amb motiu del seu nomenament per a degà del Col·legi d'Advocats podria veure's davant el Consell Suprem de Guerra i Marina el Deganat del Col·legi d'Advocats.
També es diu que de l'expedient incoat pel magistrat senyor Prat sobre responsabilitats administratives es deriven greus responsabilitats en contra seu, per la compra de blats, i que aquest magistrat ho ha posat en coneixement del Govern, qui ho ha anat al Parlament per emparar el senyor Cierva.
Prega al marquès d'Alhucemas que declari si és cert això, perquè li interessa que en l'assumpte es parli clar.

Madrid, 13, 5'15 tarda.

El marquès d'ALHUCEMAS contesta que les primeres notícies que ha tingut de tot això són les paraules que ara ha pronunciat el senyor Cierva.

La comissió que presideix el senyor Prat sortí de la Presidència del Consell, però així com no va intervenir en el seu nomenament per a res, tampoc té el menor coneixement de les seves deliberacions.

Declara categòricament que el senyor Prat no ha manifestat, referint-se al senyor Cierva, el que diu aquest sòl periodístic.

El senyor CIERVA rectifica i diu que sobre el fons de la qüestió resté que atorgar, però convé fixar-se en que la campanya no cessa i que s'atribueix a una maniobra impunitat el nomenament seu per al Deganat del Col·legi d'Advocats.

Es planti que es parli tant del Consell Suprem de Guerra.

Corrindria que s'establís en algun centre oficial una oficina en la qual es rectificassin les notícies inexactes que afecten l'honor de les persones.

Pels diaris ha circulat la notícia que el Suprem de Guerra va a processar diputats i senadors que han estat ministres de la Guerra i la notícia no s'ha rectificat.

El marquès d'ALHUCEMAS repeteix que tots estan interessats que resplandeixi la veritat.

Diu que la notícia a què alludeix el senyor Cierva no l'ha tinguda fins ara. Si l'agués tinguda abans, l'hauria rectificat; però, de totes maneres, celebra que el senyor Cierva l'hagi invitat a fer aquí la rectificació, perquè així ha revestit major solemnitat.

El marquès de BUNIEL anuncia una interpellació al ministre de la Guerra sobre assumptes relacionats amb aquest departament.

El senyor RODRIGUEZ DE VIGURI s'ocupa de deficiències en el transport de peix de Galícia a Madrid.
Es fa ressò dels desitjos dels industrials pesquers que s'habilitin vagons en condicions per al transport, encara que hagin de pagar un sobrepau en la tarifa actual.

El ministre de FOMENT contesta, expressant el seu bon desig d'atendre aquestes deficiències, però tipa amb què les lleis no li donen mitjans coactius suficients per a imposar el seu criteri a les companyies de ferrocarrils. Amb tot, amb persistència en una actió persuasiva prop d'aquelles companyies, es podrà aconseguir quelcom.

El senyor BELAUNDE es doï del poc que es realitza en obres públiques, i concretant-se al seu districte, diu que hi ha projectes que estan trancats des de fa més de vint anys, i no es porten a la practica.

El ministre de FOMENT li contesta, reconeixent la triste realitat que reflecteix les paraules del diputat interpellant i exposant la necessitat que es faci una mica més en aquesta matèria.

Manifesta que durant tota la seva vida pública s'ha dedicat a l'estudi d'aquests problemes de la riquesa nacional i molt bons són els seus propòsits.

Madrid, 13, 6'15 tarda.

El senyor CORDERO recorda que l'altre dia s'ocupa de la situació que estaven els caps i oficials del cos de Correus acomiadats per la vaga i el ministre de la Governació li digué que contestaria amplament quan s'exposés la interpellació anunciada sobre l'assumpte.

L'acomodament—diu—és injust; i per a remostrear-ho s'ha d'argumentar.

Es necessari remontar-se a l'origen de la vaga i recorda que abans hi havia una situació insostenible. Es feia per les ambulacions un escàndol contraban, fins al punt que el senyor Cambó hagué de dictar severes mesures. Hi havia individus que negociaven la seva preponderància en les oposicions a Correus, i hi havia, i encara hi ha, immoralitats que els caps i oficials de Correus volien que desapareguin.

Això origina la vaga. Les immoralitats motivaren la vaga i els propis caps escitaven el personal a anar-hi.

Afegeix que el senyor Piniés estava propici a fer certes concessions i parlamentant amb la comissió de vaga; però després rectificà.

Davant unes interrupcions dels senyors Piniés i Sánchez Guerra, diu el senyor Cordero que celebraria que es porti al Parlament una referència taquígràfica de la conversa privada que tingueren amb la comissió de vaga, i després de la qual claudicaren els caps que havien induït al personal a la vaga.

Aquesta fou de braços caiguts, sense que els obrers fessin cap acte punible.

Recorda la visita que el senyor Sánchez Guerra feu a la Central de Correus i alludeix a una fotografia en la qual apareix en mig d'un quadre d'honor amb els oficials de Correus en harmonia amb ells.

El senyor SANCHEZ GUERRA —Bona harmonia ens dongu Déu! Vaig anar, en compliment del meu deure, a rectificar errors, i tota l'harmonia va consistir en que després del meu discurs promoueren uns quants en crits contra meu.

El senyor CORDERO segueix dient que el senyor Sánchez Guerra va fer concessions als empleats de Correus, o, millor dit, els va oferir i va ajornar dues o tres vegades la seva visita a la Casa de Correus, dient que hi aniria quan els serveis estiguessin normalitzats.

El senyor SANCHEZ GUERRA interromp algunes vegades, dient que això és la i que ell no va oferir res.

L'actualitat anecdòtica

SEIXANTA ANYS DE PERIODISME

Després de seixanta anys de pertanyer a un mateix diari, són molts els lectors del «Daily Telegraph» que han sabut per primera vegada el nom del director de llur fulla predilecta.

Sir John Merry Lesage. El periodisme anglès és eminentment anònim, almenys aquell que té l'aire popular. Llevat de molt pocs escriptors, col·laboradors ocasionals o bé enviats especials, els periodistes anglesos parlen sempre amagats sota la màscara del diari.

En clar que hi ha lectors del «Daily Telegraph» que han recordat haver llegit el nom de Lesage diverses vegades durant aquests darrers anys.

L'any 1918, després de la guerra, fou nomenat cavaller i Sir, sense que n'hagués expressat el desig. Més recent encara, el seu nom anà al diari amb motiu de complir els seixanta anys de servei al mateix. Ara, als 86 anys, Mr. Lesage es retira després d'haver complert per amor al diari, un últim deure: el de contar la seva vida, una vida que abarca quatre generacions, tres regnats i que s'ha escaigut entre el desenvolupament del progrés i de la grandesa britànica, que ha vist la infància i la maturitat d'un era històrica plena d'esdeveniments, de trastorns i de descobertes.

Quan l'any 1863 — diu el «Daily Telegraph» — el jove Lesage entrà a la nostra redacció, la segona Exposició mundial, la guerra civil americana, la campanya de Crimea, la gran revolució índia, eren memòries tan recents com són ara les de la guerra gran per nosaltres; hi havien també les glòries del segon Imperi francès que ara semblen antiquades però que aleshores allucina-ven; a Anglaterra l'escola de Manchester acumulava riqueses i propietats industrials; la ciència nova amenaçava el vell ordre de coses a tota Europa.

Però Sir John Lesage, en l'única entrevista que ha concedit — ell que n'havia demanades a milers — no es limita a aquest aspecte de coses. Allò que era història o crònica s'ha sotret d'ell de mica en mica i és lluny per ell com per nosaltres. Ell conta allò que ha romàs en ell i que viu encara en ell: la professió, fins al darrer moment ha continuat la seva obra des del seu despatx; l'examen de la situació, l'avaluació de les notícies, les instruccions als escriptors, els articles als corresponents i als redactors. Diverses vegades fou preguntat per amics i per editors perquè no escrivia les seves memòries. Refusa sempre.

Parla només de l'evolució del periodisme i li sembla que en seixanta anys els periodistes no han canviat pel que es refereix a llurs habilitats i llurs actituds. No hi ha gran diferència, encara que els periodistes d'avui són molt energics i emprenedors. La gran transformació està, en canvi, en els mitjans: el periodista de seixanta anys enrera no tenia el telèfon, usava molt poc el telègram i no disposava de l'automòbil. Tot això ha produït un canvi profund en la rapidesa de les notícies. Que les energies cerebrals posades en el diari són si fa o no fa iguals que aleshores. La professió és ara més fàcil que en aquells temps i això gràcies a la riquesa dels mitjans.

Les memòries de Lesage estan plenes d'episodis esdevinguts durant la seva llarga vida periodística.

Matches internacionals de natació

Als noms de Serény, Venk, Vertesi, Keszé i Nagy, cal afegir-hi els de Liebnér, Tibar Fazakas, Klauschek, Tibar Halmi, Ferd Nadas i Thexanor Bory, els quals completen el famós equip Ferencvarosi Torna Club, campió d'Hongria, el qual visitarà la nostra ciutat els dies 20 i 22 del corrent, per a celebrar dos festivals amb el Club de Natació Barcelona en la seva piscina de l'esplanada de llevant.

Ultra les dades ja conegudes, havem d'esmentar diversos especialistes, la marca dels quals en els cent metres és de 1 m. 8 s., la qual cosa dona idea de les sensacionals línies que especialment en velocitat i relleus s'establien amb els nostres, cada dia més en forma, gràcies als seriosos entrenaments als quals estan sotmesos, provant-ho els últims records establerts.

També en polo aquàtic aquesta mo-

dalitat del futbol, que tant d'entusiasme sap despertar entre les multituds, els entrenaments en vistes a proxims esdeveniments, són cada dia més eficaços. A les set d'aquesta tarda, s'ha celebrat a la piscina match preparatori, entre dos equips de primera categoria, formats pels millors water-polistes del Club. Són aquests: Giménez, Tusell, Basté, Gubert (F.), Trigo (M.), Vila i Gubert (L.), davant de: Cruells, Bretos (A.), Rosich, Puig, Fontanet (J.), Amador i Fontanet (S.).

L'entusiasme existent és precursor de proxims i grans èxits per a natació i per als nostres nedadors encara que això últim és ja més fàcil davant de contrincants de categoria dels campions hongaresos i d'altres nacionalitats que veuran desfil·lar per la piscina del C. N. B. la present temporada.

Un detall que cal celebrar, és zel que s'observa no sols en el nedador, sinó també en els nombrosos cionats a aquest sa i útil deport, han sol·licitat llur ingrés a les files del C. N. B., entusiasmats davant els avantatges que ofereix, bella perspectiva d'una temporada pròdiga en esdeveniments com el que ens ocupa.

Acrediten la signatura del seu tor, l'artista i soci de l'entitat, Josep A. Homs, els bonics cartells anunciadors dels dies festivals, i xims a fer fruir l'afició catalana.

Canvis facilitats per Banca Marsans, S.

BORSA DE MADRID	
100 per interior, comptat	68
» fi mes.....	00
» fi pròxim.....	00
Amortitzable 5 per 100 (1920).....	100
Banc d'Espanya.....	565
Arrendatària de Tabacs.....	241
Stat. Gral. Sucr. Obligacions.....	00
» Ac. preferides.....	00
» ordinàries.....	00
Francs.....	00
Lliures.....	00
Banc Espanyol Rio Plata.....	244
Edules hipotecàries.....	000

BORSA DE PARIS	
4 per 100 Interior Espanyol.....	000
» 100 Exterior.....	207
Accions Nord d'Espanya.....	000
» Alacant.....	000
» Andalusos.....	000
Renda russa 5 per 100.....	000
» 4 1/2 per 100.....	000
Brasil 4 per 100.....	000
Banc Espanyol Rio Plata.....	000
Renda francesa 2 per 100.....	000
Accions Rio Tinto.....	22

Canvis facilitats per Banc de Catalunya

DIVISES XECS NO COTITZADES OFICIALMENT	
Portugal.....	0'32 ptes. escut
Argentina.....	2'41 » pes
Holanda.....	2'73 » florí
Suècia.....	1'84 » corona
Noruega.....	1'13 »
Txecoslovàquia.....	21'25 » 100 cze
Polònia.....	00'1 » 100 ma

OR	
Alfons.....	128'50
Unces.....	128'00
Isabel.....	132'00
Quarts.....	128'00
Petit.....	128'00
Dòlars.....	6'65
Lliures esterlines.....	32'50
Francs.....	128'00
BITLLETS	
Francs.....	41'10
Lires.....	30'00
Lliures esterlines.....	31'75
Marc.....	0'003
Corones.....	0'009

Gelatina de carn i demés
Alina. Aliment poderós per a persona delicades. E. Martignole-Escudellier

Sabó "La Oca"
Fabricant: J. ALERN - MATARÓ
qualitat superior